

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคำพิพากษาศาลฎีกาคดีอาชญากรรมระหว่างปี

พ.ศ. 2550 ถึง 2558

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคำพิพากษาศาลฎีกาคดีอาชญากรรมระหว่างปี
พ.ศ. 2550 ถึง 2558

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

FORENSIC EVIDENCE IN SUPREME COURT JUDGMENTS OF CRIMINAL CASES
DURING THE YEAR 2007 - 2015

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Science Program in Forensic Science
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2016
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “พยานหลักฐานทาง
นิติวิทยาศาสตร์ในคำพิพากษาศาลฎีกาคดีอาชญากรรมระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558” เสนอโดย
นางสาวดวงฤทัย อุตุคุด เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ยุภาพร สมน้อย)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง)

...../...../.....

55312308 : สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

คำสำคัญ : คำพิพากษาศาลฎีกา / หลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ / คดีอาญา / หลักฐานทางนิติเวช

ดวงฤทัย อุตคุต: พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคำพิพากษาศาลฎีกาคดีอาชญากรรมระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ. ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง. 46 หน้า.

งานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์คดีอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในทางคดีจนถึงชั้นฎีกา ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558 โดยมุ่งเน้นคดีความในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา และกลุ่มคดีฆาตกรรม จากการสืบค้นด้วยระบบสืบค้นคำพิพากษา และคำสั่ง คำร้องศาลฎีกา (Deka 2007) ทำการรวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งหมด 7614 คำพิพากษาศาลฎีกา จากคำพิพากษาศาลฎีกาเหล่านี้พบว่าเป็นคดีทำร้ายร่างกายจำนวน 187 ฎีกา คดีข่มขืนกระทำชำเรา 91 ฎีกา และคดีฆาตกรรม 71 ฎีกา และเมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งหมด 349 คำพิพากษาศาลฎีกา พบว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดีทั้งสิ้น 103 คำพิพากษาศาลฎีกา ส่วนใหญ่พบในคดีทำร้ายร่างกาย (33%) ในขณะที่พบเพียง 27% และ 23% ในกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา และกลุ่มคดีฆาตกรรม ตามลำดับ จากการศึกษาจึงพบว่าจำเลยส่วนใหญ่ในคดีเหล่านี้เป็นเพศชาย เมื่อพิจารณาในทั้งสามกลุ่มคดีเหล่านี้ ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกายพบที่มีการใช้อาวุธมากที่สุด ตามด้วยกลุ่มคดีฆาตกรรม และกลุ่มของคดีข่มขืนกระทำชำเรา และอาวุธที่พบมากที่สุดในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกายคือมีด ในขณะที่กลุ่มคดีฆาตกรรมพบมีการใช้อาวุธปืนมากที่สุด นอกจากนี้พบว่าในคดีทำร้ายร่างกาย รายงานการพบบาดแผลบริเวณศีรษะ และ แขนหรือขาของเหยื่อ มากกว่าคดีประเภทอื่นๆ ส่วนในคดีข่มขืนกระทำชำเรา ตรวจพบบาดแผลในร่างกายของเหยื่อน้อยมาก

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

55312308 : FORENSIC SCIENCE

KEY WORD : SUPREME COURT JUDGMENTS / FORENSIC EVIDENCE / CRIMINAL CASES /
FORENSIC MEDICAL EVIDENCE

DOUNGRUTAI ULTRAKUT: ANALYSIS OF DIKA JUDGMENTS IN CROMINALCASES
THAT USED FOREVISIC EVIDENCE AT TRIAL: CASES DURING THE YEAR 2007 – 2015. THESIS
ADVISOR : SIRIRAT CHOOSAKOONKRIANG, Ph.D. 46 pp.

The purpose of this study is to carry out content analyses of Supreme Court judgments regarding the use of forensic evidence in the adjudication of criminal cases during the years 2007-2015. The study focused on criminal cases of physical assaults, rapes and homicides. A total of 7614 judgments on criminal cases were retrievable from the search system of Supreme Court judgments (Deka 2007). Of these judgments, 187 judgments were of physical assault cases, 91 judgments were related to rape cases and 71 judgments were of homicide cases. Examinations of these 349 cases revealed that 103 judgments contained the content of forensic medical evidence as referred to by the judges of the supreme courts. The majority of these judgments were of physical assault cases (33%) whereas 27% and 23% of judgments were of rape and homicide cases respectively. It was also found that the perpetrators were male in a high proportion of those cases. Among the three cases, the physical assaults cases were cases most frequently found with the use of weapons followed by homicide and rape cases. A high percentage of weapons found in physical assault cases were knives while in the homicide cases, the most frequently collected weapons were firearms. Moreover, in the physical assault cases, injuries were commonly found on the head areas and on the legs or arms of the victims while minor injuries to victim bodies were reported in the rape case.

Program of Forensic Science

Graduate School, Slipakorn University

Student's signature.....

Academic 2016

Thesis Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ ความช่วยเหลือและติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอ กราบขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี ประธานกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณา สละเวลาเวลาอันมีค่าเป็นคณะกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่มอบโอกาสทางการศึกษา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของการศึกษา รวมทั้งผู้ที่ให้ความช่วยเหลือทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สำหรับคุณประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยฉบับนี้ความสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมุติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ข้อจำกัดในงานวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
ความสำคัญของกฎหมาย.....	4
กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย.....	6
ประวัติความเป็นมาของระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกา.....	11
นิติเวชศาสตร์ (Forensic Medicine).....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
การคัดเลือกข้อมูล.....	17
แบ่งกลุ่มคดีตามประเภทของคดี.....	24
ศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ระบุว่ามี การนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ มาช่วยในการพิจารณาคดี.....	24
การประมวลผล.....	24
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
การศึกษารวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกา.....	25
การนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดีความในชั้นศาลฎีกา.....	26
การวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบการทำร้ายร่างกาย.....	28

บทที่	หน้า
5 สรุปล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	31
สรุปลและอภิปรายผลการวิจัย.....	31
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย	32
รายการอ้างอิง.....	33
ภาคผนวก	35
ภาคผนวก ก ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา.....	36
ประวัติผู้วิจัย	46

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแบ่งกลุ่มคำพิพากษาฎีกาตามประเภทของคดีความ.....	26
2	ข้อมูลเกี่ยวกับเพศของจำเลยตามกลุ่มของคดีความที่ระบุในคำพิพากษาฎีกา.....	26
3	คำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี.....	27
4	อาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายตามกลุ่มของคดีความ.....	28
5	จำแนกอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายผู้เสียหายหรือผู้ตายตามกลุ่มคดี.....	29

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าและวิวัฒนาการของสังคมซึ่งเป็นเครื่องมือในการสร้างความเป็นธรรมนำไปสู่ความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน¹ ซึ่งทางรัฐบาลได้พยายามป้องกันปัญหาอาชญากรรมโดยการออกกฎหมายข้อบังคับบทลงโทษต่างๆ อย่างไรก็ตามในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้เกิดปัญหาทางอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง² ดังนั้น การจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจึงเป็นเรื่องสำคัญ สถานที่เกิดเหตุเป็นสถานที่เริ่มต้นในการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่จะนำไปพิสูจน์ว่ามีเหตุเกิดขึ้นจริงและใครเป็นผู้กระทำความผิด ตามหลักของ Locard Exchange Principle Theory เมื่อวัตถุ 2 สิ่งมีการสัมผัสกันย่อมมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน" ซึ่งจะทำให้ผู้ไปตรวจสถานที่เกิดเหตุ สามารถเก็บร่องรอยหรือพยานหลักฐานและอ่านสภาพของสถานที่เกิดเหตุได้ว่า ใครเป็นผู้กระทำความผิด กระทำอย่างไร ด้วยวิธีการใด เมื่อเวลาใด และประสงค์ต่ออะไร ในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศญี่ปุ่น ยุโรปและสหรัฐอเมริกาได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา นิติเวช ลายนิ้วมือ เอกสาร อาวุธปืนมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการใช้กฎหมาย โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นสามารถใช้ความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์จับคนร้ายในคดีฆาตกรรมได้ถึง 90 %³ ส่วนในประเทศไทยได้มีการส่งเสริม พัฒนาและนำความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม อย่างต่อเนื่อง เช่น คดีฆาตกรรมนางสาวเจนจิรา พลอยอุจน์ศรี นักศึกษาแพทย์ ปี 5 พ.ศ. 2511⁴ คดีฆาตกรรมนักท่องเที่ยว

---

¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529)

² กองบัญชาการตำรวจนครบาล, ทิศทางการปรับปรุงพัฒนาเพื่อความผ่าสุกความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเขตกรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2548).

³ บุญศักดิ์ หาญเทอดสิทธิ์, "การรับฟังและการชี้แจงพยานหลักฐานทางการแพทย์ในคดีฆาตกรรมกระทำซ้ำ," วารสารกระบวนการยุติธรรม 7, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2557), 55-82.

⁴ ผู้จัดการออนไลน์, หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์กับกระบวนการยุติธรรม, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiday.com/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9500000878212550>

อังกฤษ 2 คน ที่เกาะเต่า จ.สุราษฎร์ธานี เมื่อ 15 กันยายน พ.ศ. 2557⁵ ที่ผ่านมามีได้ว่านิสิตวิทยาศาสตร์เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการด้านต่างๆ ผสมเข้ากับการบินบังคับใช้กฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน พิสูจน์หลักฐาน และดำเนินคดีตามกฎหมาย เพื่อนำไปสู่การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ นอกจากนี้ การนำเอาหลังนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ควบคู่กับกระบวนการ ยุติธรรมย่อมเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมด้วย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารวบรวมและวิเคราะห์คดีอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเพื่อประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมคดีอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดี
2. ศึกษาและแบ่งกลุ่มข้อมูลตามประเภทของคดีความ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของคดีความกับวิธีการทำร้ายร่างกายและบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย

สมมุติฐานของการวิจัย

ลักษณะของบาดแผลที่พบตามร่างกายของเหยื่อ และอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกาย คือหลักฐานทางนิติเวช ที่จะสามารถบ่งชี้ถึงเจตตาคงตัวของตัวผู้กระทำความผิดเพื่อใช้ในการตัดสินในกระบวนการยุติธรรมได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมคดีอาชญากรรม โดยแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มคดีทำร้ายร่างกายจนถึงพยายามฆ่า กลุ่มคดีฆาตกรรม และกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา ที่สิ้นสุดแล้วจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 -2558
2. ศึกษาคำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยในการพิจารณาคดี จำแนกตามวิธีการทำร้ายร่างกายและบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหายจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำร้องฎีกา (Deka 2007) ระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง 2558

⁵ ข่าวสดออนไลน์, ดีเอ็นเอโกหกไม่ได้ ตร.จับได้ หลักฐาน-เกาะเต่า, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก https://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=1451270515

ข้อจำกัดในงานวิจัย

งานวิจัยนี้สืบค้นจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งร้องฎีกา (Deka 2007) ระหว่างปี พ.ศ. 2550 -2558 ซึ่งเป็นคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับย่อ ดังนั้นอาจมีการรายงานข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คือ การที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในสาขาต่างๆ และความรู้ทางด้านกฎหมายต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการเก็บและพิสูจน์หลักฐาน ในการตรวจร่างกาย และตรวจสอบวัตถุพยานต่างๆ เพื่อช่วยในการค้นหาความจริงหรือเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวน การบังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีทางกฎหมายเพื่อช่วย ในกระบวนการยุติธรรม ในการพิสูจน์หลักฐานและชี้นำไปสู่ผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะความผิดทางอาญาและการลงโทษ
2. คำพิพากษาศาลฎีกา คือ ตัวอย่างการนำหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ มาปรับใช้กับเรื่องราวที่เกิดข้อโต้แย้งขึ้นระหว่างคนในสังคม ข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกา เป็นเรื่องราวของคนในสังคมที่เกิดขึ้นจริง และมีการต่อสู้คดีกันในข้อกฎหมายที่ศาล ตั้งแต่ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์จนถึงศาลฎีกา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในคดีอาชญากรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดีมากขึ้น
2. การนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ ทำให้การพิจารณาคดีมีความน่าเชื่อถือและมีความยุติธรรมทั้งแก่ผู้เสียหายและจำเลย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวินิจฉัยเรื่องการวิเคราะห์คำพิพากษาฎีกาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง 2558 ผู้วิจัยได้ค้นคว้า ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับงานศึกษาวินิจฉัยนี้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสามารถดำเนินการศึกษางานวิจัยได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยจำแนกประเด็น ที่มีความเกี่ยวข้องดังนี้

1. ความสำคัญของกฎหมาย
2. กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย
3. ประวัติความเป็นมาของระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกา
4. นิติเวชศาสตร์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของกฎหมาย

กำธร กำประเสริฐ และสุเมธ จานประดับ¹ ได้ศึกษาประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก พบว่า กฎหมาย เดิมมีชื่อว่า พระธรรมศาสตร์ (Jurisprudence) มาจากคำว่า Jurisprudentia ซึ่งพระเจ้าจัสติเนียนทรงบัญญัติขึ้นใช้เป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (บิดาแห่งกฎหมายไทย) ทรงสำเร็จกฎหมายจากประเทศอังกฤษ ได้ทรงนำหลักวิชานี้มาสอนที่โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรมเป็นครั้งแรก วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป

ปัจจุบันกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา พอคลอดออกมากฎหมายก็บังคับให้บิดามารดาต้องรับไปเลี้ยงเกิดเพื่อขอรับสูติบัตร เมื่ออายุ 7 ปี กฎหมายก็บังคับให้ต้องทำบัตรประชาชน โตขึ้นมา แต่งงานกฎหมายก็บังคับให้จดทะเบียนสมรส จนกระทั่งเสียชีวิตก็ต้องให้มีการแจ้งการเสียชีวิต²

¹ กำธร กำประเสริฐ และ สุเมธ จานประดับ, ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก (The Thai Legal History and Major legal system), (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552).

² หยุต แสงอุทัย, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 17, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552).

ในทางเศรษฐกิจ กฎหมายก็เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมาก เช่น การที่บุคคลจะรวมตัวกัน จัดตั้งเป็นองค์กรธุรกิจก็ต้องพิจารณาว่าจะจัดตั้งในรูปใด จะเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ซึ่งก็มีกฎหมาย เข้ามากำหนดหลักเกณฑ์ เมื่อทำธุรกิจแล้วมีกำไรก็จะมีหน้าที่เสียภาษี ซึ่งเป็นเรื่องของกฎหมาย เมื่อ กฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องศึกษากฎหมาย เพื่อให้ทราบถึงสิทธิหน้าที่ของตนเอง ที่มีตามกฎหมาย เพื่อที่จะปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง³ อย่างไรก็ตาม แม้จะไม่มีบัญญัติแห่งกฎหมาย ใดบังคับว่าทุกคนต้องรู้กฎหมาย แต่ก็มีหลัก กฎหมายว่า “ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว” ทั้งนี้ ก็โดยเหตุเนื่องมาจากการใช้นโยบายว่าบุคคลใดจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ตามกฎหมายมิได้⁴

โดยทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ⁵ อธิบายหลักกฎหมายที่ว่า “ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว” นี้ บัญญัติอยู่ใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 64 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้พ้น จากความผิดในทางอาญาไม่ได้แต่ถ้าศาลเห็นว่าตามสภาพและพฤติการณ์ผู้กระทำความผิด อาจจะ ไม่รู้ว่ากฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ศาลอาจอนุญาต ให้แสดงพยานหลักฐานต่อศาล และถ้าศาลเชื่อว่า ผู้กระทำไม่รู้ว่ากฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด ไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้” ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 64 นี้ไม่ยอมรับเอาความไม่รู้กฎหมายขึ้น เป็นข้อแก้ตัว อย่างไรก็ตามมีกรณี เช่น คนต่างด้าวที่เพิ่งเดินทางเข้ามาในประเทศ หรือผู้ที่อยู่ห่างไกล ไม่สามารถทราบ ถึงกฎหมายที่ประกาศใช้ใหม่ ฉะนั้นจึงมีข้อยกเว้นให้อ้างความไม่รู้กฎหมายได้ แต่ต้อง อยู่ภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ

1. ศาลเห็นว่าตามสภาพและพฤติการณ์ผู้กระทำความผิดอาจจะไม่รู้ กฎหมายบัญญัติ ให้การกระทำนั้นเป็นความผิด ศาลอาจอนุญาตให้แสดงพยานหลักฐานต่อศาล และ
2. ศาลเชื่อว่าผู้กระทำไม่รู้ว่ากฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้น ผลของการอ้างความ ไม่รู้กฎหมาย ที่ครบตามเงื่อนไข 2 ประการข้างต้น ก็คือ ศาลจะลงโทษ น้อยกว่าที่กฎหมาย กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เพียงใดก็ได้ แต่จะไม่ลงโทษไม่ได้ ซึ่งเท่ากับว่าแม้จะอ้างว่าไม่รู้กฎหมาย ศาลจะเชื่อและรับฟังก็ไม่ทำให้ ผู้ยกข้ออ้างนี้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบทางอาญา

³ แสง บุญเฉลิมวิภาส, ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552).

⁴ เดลินิวส์ออนไลน์, อ้างว่าไม่รู้กฎหมายได้หรือไม่, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.dailynews.co.th/article/370773>

⁵ ทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ, ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง, พิมพ์ครั้งที่ 23, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552)

กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย

กระบวนการยุติธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินการแก่ผู้ที่ประพฤติฝ่าฝืนกฎหมาย โดยอาศัยองค์กร และบุคลากรที่กฎหมายให้อำนาจไว้ กระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ได้แก่ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระบวนการยุติธรรมทางแรงงาน กระบวนการยุติธรรมในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และกระบวนการยุติธรรมในศาลภาษีอากร โดยมีรายละเอียดดังนี้⁶

1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นกระบวนการสำหรับดำเนินคดีอาญา กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำผิดทางอาญาแล้ว การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ จะต้องกระทำอย่างไร บทบัญญัติที่กำหนดวิธีดำเนินคดีอาญามีอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1.1 องค์กรและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

1.1.1 พนักงานสอบสวนหรือตำรวจ เป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดองค์กรหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะเป็นหน่วยงานแรกที่ได้รับผิดชอบต่อกระบวนการยุติธรรมก่อนที่คดีหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้น

1.1.2 หมายความ เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม คือ เข้ามาว่าความแตกต่างให้แก่คู่ความไม่ว่าจะเป็นโจทก์หรือจำเลย หมายความเป็นผู้ประกอบอาชีพกฎหมายโดยอิสระ

1.1.3 พนักงานอัยการ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำเนินคดีต่อจากพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนได้สอบสวนคดีเสร็จแล้ว ก็จะส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ เพื่อฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลต่อไป

1.1.4 ศาลยุติธรรม ศาลเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาชี้ขาดคดีหรือตัดสินคดีตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ศาลแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

1.1.4.1 ศาลชั้นต้น คือ ศาลที่จะเริ่มพิจารณารรคดีเป็นเบื้องต้น ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา

1.1.4.2 ศาลอุทธรณ์ คือ ศาลซึ่งวินิจฉัยข้อผิดพลาด หรือข้อขาดตกบกพร่องของศาลชั้นต้น เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในกระบวนการวิธีพิจารณารรคดี

1.1.4.3 ศาลฎีกา เป็นศาลสูงสุดของศาลในระบบศาลยุติธรรม มีศาลเดียวตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยความบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดในการพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์อีกชั้นหนึ่ง

1.1.5 กรมราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายราชทัณฑ์ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเกือบทุกขั้นตอน โดยทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลย

⁶ จิตติ ดิงศภัททิย์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพฯ: จีรัชการพิมพ์, 2545).

ไว้ในระหว่างการดำเนินคดีอาญาไม่ว่าจะเป็นชั้นก่อนศาลพิจารณา ระหว่างการพิจารณา ตลอดจนภายหลังการพิจารณาพิพากษา

1.2 การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีหลักการดังนี้

1.2.1 บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย ตำรวจ อัยการ ศาล และพนักงานราชทัณฑ์

1.2.2 เมื่อมีความผิดอาญาเกิดขึ้น ก็จะต้องมีการสืบสวน และสอบสวนเกี่ยวกับความผิดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อน จากนั้นพนักงานอัยการ จึงจะฟ้องคดีอาญาต่อศาล หรือในบางกรณีผู้เสียหายจะฟ้องต่อศาลโดยตรงก็ได้

1.2.3 ในคดีอาญานั้น การพิจารณาสืบพยานของศาลจะต้อง กระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าสาธารณชน และต่อหน้าจำเลย

1.2.4 คดีอาญาเมื่อมีคำพิพากษาแล้ว จะต้องบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาโดยไม่ชักช้า

1.3 สาระสำคัญของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา คือ กฎหมายที่ว่าด้วยวิธีปฏิบัติของเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญามา ลงโทษ กฎหมายนี้ ได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1.4 สาระสำคัญของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีดังนี้

1.4.1 การจับกุมผู้กระทำความผิด หลักของการจับกุมผู้สงสัยว่ากระทำความผิดมีอยู่ว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับไม่ได้ เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

1.4.1.1 เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า

1.4.1.2 เมื่อพบบุคคลนั้นกำลังพยายามกระทำความผิด หรือพบโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถใช้ในการกระทำความผิด

1.4.1.3 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้ว และจะหลบหนี

1.4.1.4 เมื่อมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิด และอ้างด้วยว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้ว

1.4.2 การจับกุมผู้กระทำความผิดของราษฎร โดยปกติ ราษฎรนั้นจะจับผู้อื่นไม่ได้ เว้นแต่

1.4.2.1 เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับจะขอความช่วยเหลือเพื่อจัดการตามหมายหรือ

1.4.2.2 นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้าและความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้า ได้แก่ ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำหรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีเวลาสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสดๆ อย่างไรก็ตามก็ตาม ความผิดอาญาตั้งระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ ให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าในกรณีต่อไปนี้ คือ 1) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร่ำเอะอะ 2) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใด หลังจากการกระทำผิด ในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ นั้น และมีสิ่งของที่ได้อาจมาจากการกระทำผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานว่าได้ใช้ในการกระทำผิดหรือมีร่องรอยพิรุณเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

1.4.3 ข้อยกเว้นเรื่องการจับกุมผู้กระทำความผิด ข้อยกเว้นเรื่องการจับกุมผู้กระทำความผิด คือ จะมีหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับ

1.4.3.1 ในที่รโหฐาน เว้นแต่จะทำได้ทำตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการค้นในที่รโหฐาน

1.4.3.2 ในพระราชวังหรือในที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระมเหสี หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ประทับหรืออยู่ นอกจากจะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน

1.4.4 กรณีที่จะออกหมายจับได้ มีดังนี้

1.4.4.1 เมื่อผู้ต้องหาซึ่งถูกสงสัยโดยมีเหตุอันควร หรือจำเลยเป็นผู้ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

1.4.4.2 เมื่อความผิดที่ผู้ต้องหาถูกสงสัยโดยมีเหตุอันควรหรือที่จำเลยถูกฟ้องนั้นมีอัตราโทษอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไป

1.4.4.3 เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งไม่ได้ถูกควบคุมหรือขังอยู่ไม่มาตามหมายเรียก หรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควรก็ได้ หนีไปก็ดี มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานโดยตรงหรือโดยทางอ้อมก็ดี

1.4.4.4 เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งถูกปล่อยชั่วคราวไม่สามารถทำสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงกว่าเดิม หรือหาหลักประกันมาเพิ่มหรือให้ดีกว่าเดิมตามมาตรา 115 ได้จะออกหมายจับบุคคลที่ยังไม่รู้จักชื่อกี่ได้ แต่ต้องบอกรูปพรรณของผู้นั้นให้ละเอียดเท่าที่ทำได้

1.5 การสืบสวนคดีอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้นิยามของการสืบสวนว่า “การสืบสวน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่าย ปกครอง หรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของ ประชาชนและเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่ง

ความผิด จากนิยามนี้จะเห็นได้ว่าการดำเนินการสืบสวนคดีอาญากระทำไปโดยมีความ มุ่งหมาย 2 ประการคือ

1.5.1 เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

1.5.2 เพื่อจะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

1.6 การสอบสวนคดีอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า “การสอบสวน หมายความถึงการรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ” การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดเรื่องการสอบสวนคดี อาญาไว้ก็เพื่อประโยชน์

1.7 การฟ้องคดีอาญา

การฟ้องคดีอาญาเป็นการขอให้ศาลลงโทษจำเลยว่ากระทำผิด ถ้าพนักงานอัยการเป็น ผู้ฟ้องคดี โดยปกติศาลไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง เพราะพนักงานอัยการจะฟ้องคดีได้ก็ต่อเมื่อมีการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาแล้ว แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อนก็ได้ ส่วนในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาโดยลำพังตนเอง ศาลต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนเสมอ เพราะเป็นการฟ้องคดีโดยไม่มีการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือเป็นการฟ้องในกรณีที่พนักงานสอบสวนสอบสวนแล้วและมีคำสั่งไม่ฟ้อง ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องเองนี้ ศาลต้องไต่สวนมูลฟ้อง และเห็นว่าคดีมีมูลเสียก่อนจึงจะสั่งประทับฟ้องในชั้นไต่สวน มูลฟ้องนี้ จำเลยจะมาศาลหรือไม่ก็ได้ และจะแต่งตั้งทนายมาซักถามพยานโจทก์หรือไม่ก็ได้ การที่กำหนดให้ไต่สวนมูลฟ้องเสียตอนนี้ก็เพราะการฟ้องคดีอาญาทำให้จำเลยต้องมาศาลตลอดเวลาที่มีการพิจารณาคดี และศาลอาจสั่งจำเลยไว้ซึ่งเป็นการตัดทอนเสรีภาพของจำเลย ดังนั้นจึงควรบังคับให้จำเลยมาศาลหรือถูกขัง ต่อเมื่อศาลได้ไต่สวนเห็นว่าคดีพอมูลแล้ว

1.8 การพิจารณาคดีอาญา มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.8.1 ต้องมีการฟ้องจึงจะมีการพิจารณาคดีอาญาได้ ศาลไม่มีอำนาจริเริ่มพิจารณาคดีอาญาได้เอง

1.8.2 การพิจารณาต้องกระทำโดยเปิดเผย ประชาชนที่สนใจมีสิทธิฟังการพิจารณาได้

1.8.3 การพิจารณาต้องกระทำต่อหน้าจำเลย เพื่อให้โอกาสแก่จำเลยในการที่จะต่อสู้คดีโดยมีโอกาสได้ซักพยาน และชี้แจงข้อเท็จจริงตามสมควร การพิจารณาลับหลังจำเลยมิได้เฉพาะในกรณียกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 172 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1.8.4 คดีอุกฉกรรจ์หรือที่เต็กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำ บัญญัติว่าเป็นความผิด ถ้าจำเลยไม่มีทนาย ให้ศาลตั้งทนายให้เมื่อจำเลยต้องการ

1.8.5 การพิจารณาคดีอาญากระทำได้ครั้งเดียวสำหรับความผิดอันเดียวกันนั้น ถ้าศาลพิจารณายกฟ้อง และคดีถึงที่สุดแล้ว จะรื้อฟื้นเอาการกระทำนั้นขึ้นมาพิจารณาใหม่อีกไม่ได้

1.9 การพิพากษาคดีอาญา มีสาระสำคัญดังนี้

1.9.1 คำพิพากษาจะถือความจริงเป็นใหญ่ แม้ปรากฏว่าจำเลยรับสารภาพ แต่ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยไม่มีความผิด ก็ต้องพิพากษาปล่อยตัวจำเลย

1.9.2 ศาลจะพิจารณาลงโทษจำเลยได้ ต่อเมื่อข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณา ตรงกับข้อเท็จจริงที่บรรยายในฟ้อง ถ้าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาต่างกับข้อเท็จจริงที่บรรยายในฟ้อง ศาลต้องยกฟ้อง

1.9.3 จะไม่มีการพิพากษาโดยไม่มีการพิจารณาพยานหลักฐานโดยศาล เว้นแต่จำเลยจะรับสารภาพในคดีที่ไม่สำคัญ

1.9.4 ต้องพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดหรือไม่ตามตัวบทกฎหมาย ถ้าจะพิพากษาลงโทษ จะต้องระบุบทมาตราแห่งความผิดลงไว้ในคำพิพากษาด้วย

1.9.5 ต้องพิจารณาลงโทษเฉพาะที่เป็นโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

1.9.6 ต้องพิจารณาลงโทษไม่เกินค่าขอในฟ้อง

1.10 การบังคับคดีอาญา มีสาระสำคัญดังนี้

1.10.1 ต้องมีคำพิพากษาจึงจะบังคับได้

1.10.2 ต้องบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาเท่านั้น

1.10.3 การบังคับคดีต้องเป็นไปตามกฎหมาย

1.11 การฟ้องศาลในคดีอาญา คดีอาญาจะมี 2 ประเภทด้วยกัน คือ คดีอาญาแผ่นดิน หรือคดีอาญาที่ยอมความไม่ได้ และคดีอาญาที่ยอมความได้ การฟ้องร้องต่อศาลในคดีอาญาทั้งสองมีลักษณะในการดำเนินการ แตกต่างกันในบางขั้นตอน ซึ่งจะแยกการฟ้องศาลของคดีอาญาทั้งสองลักษณะดังนี้

1.11.1 คดีอาญาแผ่นดิน เมื่อเกิดอาญาแผ่นดินขึ้น

1.11.2 คดีอาญาที่ยอมความได้ หรืออาจจะเรียกว่าเป็นคดีความผิดส่วนตัว

2. ส่วนกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง เป็นกระบวนการสำหรับดำเนินคดีแพ่ง เช่น กรณีผิดสัญญา ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายแพ่ง การที่จะบังคับให้ฝ่ายที่ผิดสัญญาชดใช้ค่าเสียหายจะต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งมีบทบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง คือ กฎหมายที่ว่าด้วยระเบียบวิธีการดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี และบังคับคดีในกรณีที่มีข้อพิพาทโต้แย้งสิทธิกันในทางแพ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ กฎหมายที่ว่าด้วยการบังคับสิทธิ

และหน้าที่ของเอกชนในทางแพ่งนั่นเอง กฎหมายนี้ได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งถือเป็นสาขาหนึ่งของกฎหมายมหาชน เหตุที่จัดกฎหมายนี้เป็นกฎหมายมหาชน เพราะพิจารณาในแง่ที่ว่าคู่กรณีที่ประสงค์จะให้การเป็นไปตามสิทธิซึ่งบังคับเองไม่ได้ แต่ต้องมาขอความช่วยเหลือจากศาลของรัฐ จึงเข้าลักษณะเป็นกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับราษฎรในสถานะที่รัฐมีอำนาจเหนือราษฎร ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แบ่งออกเป็น 4 ภาค ได้แก่ ภาค 1 บททั่วไป ภาค 2 วิธีพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น ภาค 3 อุทธรณ์ ฎีกา ภาค 4 วิธีการชั่วคราวก่อนศาลพิพากษา และการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมีเรื่องที่ต้องศึกษามากมายและยุ่งยากซับซ้อน

ประวัติความเป็นมาของระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกา

ประวัติความเป็นมาของระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกา มีพัฒนาการใน 4 ยุค ตั้งแต่ปี พ.ศ.2524-ปัจจุบัน⁷ โดยในแต่ละยุค มีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

ยุคที่ 1 (พ.ศ. 2524-2533) แนวความคิดเรื่องระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกาเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 โดยมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2525-2529) ว่าให้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในศาลและกระทรวงยุติธรรมภายในเวลา 5 ปี กระทรวงยุติธรรมจึงมีคำสั่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในศาล และกระทรวงยุติธรรมขึ้น โดยมีนายโสภณ รัตนกร ปลัดกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้น มีมติให้นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานจัดเก็บหลักกฎหมายจากคำพิพากษาศาลฎีกาและคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ต่อมาสำนักงานงบประมาณอนุมัติให้กระทรวงยุติธรรมจัดเช่าเครื่องบันทึกข้อมูลได้ ในปีงบประมาณ 2527 และได้กำหนดให้กระทรวงยุติธรรมใช้เครื่อง Main Frame กับสำนักงาน ป.ป.ส. และ Online มายังศูนย์บริการข้อมูลตุลาการศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลแพ่ง และศาลอาญา ได้ในปี พ.ศ. 2528 ระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกา ในยุคแรกนี้จึงเป็นระบบ Remote Online ระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับสำนักงาน ป.ป.ส. โดยใช้โปรแกรม STAIRS ซึ่งเป็นระบบ Index Search และมีการใช้คำค้นหาเพื่อออกช่องว่างเรื่องการใช้ถ้อยคำต่างกันแต่เป็นเรื่องเดียวกันด้วย

ยุคที่ 2 (พ.ศ.2534 - 2542) กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณให้จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดกลาง (Super Mini Computer) เป็นของตนเอง และได้มีการจัดซื้อเครื่อง Super Mini Computer ติดตั้งไว้ที่ศูนย์บริการข้อมูลตุลาการ ในยุคนี้กระทรวงยุติธรรมได้เป็น Host ให้ศาลและหน่วยงานในเขตกรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล และสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค รวม 44 แห่ง (กรกฎาคม 2537)

⁷ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศาลฎีกา, ประวัติความเป็นมาของระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกา, (กรุงเทพฯ: ศาลฎีกาอาคารราชบุรีเรกฤทธิ์, 2553).

รวมทั้งหน่วยงานราชการภายนอกอีกหลายแห่งใช้ข้อมูลระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกาในระบบ Remote Online เช่น กรมอัยการ (ในสมัยนั้น) กรมพระธรรมนูญ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นต้น

ยุคที่ 3 (พ.ศ. 2543 - 2549) เป็นยุคที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มีความเจริญก้าวหน้าไปมาก โดยมีการนำข้อมูลพร้อมโปรแกรมบันทึกลงแผ่น CD ใช้ชื่อว่า ADMIN แจกจ่ายให้ศาลทั่วประเทศ ในขณะเดียวกันศาลฎีกาได้จัดจ้างให้บริษัทบางกอก ซอฟต์แวร์อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด บันทึกข้อมูลย่อข้อกฎหมายจากคำพิพากษาศาลฎีกาซึ่งเก็บไว้เป็นแฟ้มและพัฒนาโปรแกรมระบบสืบค้นคำพิพากษาศาลฎีกาใช้ชื่อว่า DEKA2000 จากนั้นได้นำขึ้น (Upload) บน Website ของศาลฎีกา เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ทั่วไป

ยุคที่ 4 (พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน) สืบเนื่องมาจากศาลต้องแยกออกจากกระทรวงยุติธรรม โดยมีคำสั่งให้ศาลฎีกาเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านข้อมูลและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งหมด และได้จัดจ้างให้สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทร.) เป็นผู้พัฒนาโปรแกรมระบบสืบค้นคำพิพากษาศาลฎีกาและคำสั่งคำร้องศาลฎีกาขึ้นใหม่ เรียกว่า DEKA 2007 มีการนำข้อมูลจาก ADMIN และ DEKA 2000 มารวมเป็นฐานข้อมูลเดียว พร้อมทั้งเพิ่มเติมคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับเต็มทุกฉบับ โดยคำพิพากษาศาลฎีกาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ย้อนหลังไปถึงปี รศ. 117 อยู่ในรูปแบบของ PDF File ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นไปอยู่ในรูปแบบของ Text File ระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกาในยุคนี้จึงมีฐานข้อมูลเดียวคือ DEKA 2007 ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553 ได้มีการปรับปรุง DEKA 2007 ใหม่เป็น Version 1.6 เพื่อเพิ่มความวิจิตรซึ้งชัดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และเพิ่มความเร็วในการค้นหาข้อมูล

นิติเวชศาสตร์ (Forensic Medicine)

นิติเวชศาสตร์ เป็นวิชาแพทยศาสตร์หนึ่งของการแพทย์และเป็นส่วนหนึ่งของนิติวิทยาศาสตร์ (Forensic Science) ซึ่งหมายความว่าเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขานำมาประยุกต์ให้เป็นประโยชน์กับกฎหมาย โดยเฉพาะในการสืบสวนสอบสวนของตำรวจในคดีความต่างๆ เรียกว่าการพิสูจน์หลักฐาน (Criminalistics) เป็นกองหนึ่งของกรมตำรวจ เรียกว่า

กองพิสูจน์หลักฐาน

โดยในประเทศไทยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน คือ นิติวิทยาศาสตร์สมาคมแห่งประเทศไทย (The Forensic Science Association of Thailand) ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ.2504 ด้วยความเห็นชอบของคณะบุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนิติเวชศาสตร์ ได้แก่ แพทย์นิติเวชแห่งโรงพยาบาลศิริราช นักวิทยาศาสตร์จากกองพิสูจน์หลักฐาน กรมตำรวจ กองวิเคราะห์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กลุ่มแพทย์ของโรงพยาบาลตำรวจ ทุกท่านมีความเห็นพ้องต้องกันที่จะ

รวมกลุ่มกันก่อตั้ง เป็นสมาคมเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการศึกษา การวิจัยในทางวิทยาศาสตร์ ทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและเผยแพร่และโฆษณาความรู้อันจะเป็นประโยชน์ ต่อประชาชนในด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับกฎหมาย ทางสมาคมฯ มีการประชุมวิชาการและอบรมในวิชานิติวิทยาศาสตร์ ประจำปี มีการออกวารสารนิติวิทยาศาสตร์ปีละ 2 เล่ม เพื่อเผยแพร่วิชาความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์ ให้เป็นที่รู้จักและนำประโยชน์มาใช้แก่ขบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ การตรวจสอบสถานที่พบศพเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ในประเทศไทย กำหนดให้เป็นหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งประกอบด้วยตำรวจที่ทำหน้าที่พนักงานสอบสวน กับตำรวจจากกองพิสูจน์หลักฐานที่จะดำเนินการตรวจหาวัตถุพยานหรือพยานทางกาย ภาพอื่นๆ เมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้นในทุกระณีสวมทั้งการตายด้วย ในอนาคตถ้าหาก ระบบนิติเวชศาสตร์ในประเทศไทยเปลี่ยนไป แพทย์อาจจะต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในกรณีที่มีการตายก็ได้ โดยมีกระบวนการตรวจศพภายนอกและภายใน ดังนี้⁸

การตรวจศพภายนอก

มีความสำคัญมากในการชันสูตรพลิกศพและผ่าศพทางนิติเวช จะต้องตรวจอย่างละเอียด ตั้งแต่ศีรษะจนถึงปลายเท้า โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. บันทึกสภาพศพ บันทึกและถ่ายรูปเป็นหลักฐาน
2. ทำความสะอาดศพ บันทึกและถ่ายรูป
3. ตรวจสอบสภาพศพภายนอกจากศีรษะถึง เท้า
4. บันทึกและถ่ายรูปความผิดปกติที่ตรวจพบ
5. บันทึกขนาดแผลโดย ระบุประเภทบาดแผลตำแหน่งและขนาด ตำแหน่งควรอ้างอิงเทียบกับตำแหน่งกายวิภาคที่เด่นชัด (anatomic landmark)
6. ตรวจ บันทึกการเปลี่ยนแปลงหลังตายที่สำคัญ ทั้ง rigor mortis และ livor mortis
7. ในรายที่สงสัยการล้วงละเมิดทางเพศตรวจอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก ทวารหนัก ช่องปาก และทำการเก็บตัวอย่างโดยการ swab ด้วยทุกครั้ง

การตรวจภายใน

การตรวจศพและผ่าศพเริ่มตั้งแต่ศีรษะ ลำคอ ทรวงอกและช่องท้องตามลำดับ เพื่อดูอวัยวะภายในมีพยาธิสภาพและบาดแผลชนิดต่างๆ อย่างละเอียดที่บริเวณต่างๆ ของร่างกาย ได้แก่ ศีรษะ ลำคอ หน้าอก ท้อง ลำตัว หลัง แขนและมือ ขาและเท้า โดยการผ่าศพทางนิติเวชศาสตร์มีวิธีการเช่นเดียวกับการผ่าศพทางพยาธิวิทยา (Patho-logical autopsy) คือต้องเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบสภาพศพภายนอก ตรวจบาดแผลและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของร่างกายภายนอก แล้วจึงผ่าศพเพื่อตรวจภายใน

⁸ สุวรรณจูฑะ, ทัศนะ, นิติเวชศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์, 2536)

เพื่อหาสาเหตุการตาย กลไกในการตาย และในบางรายอาจจะช่วยเป็นแนวทางให้ทราบถึงพฤติการณ์ในการตายได้ ส่วนวิธีการที่จะใช้มีดกรีดผิวหนังให้เป็นรูปร่างใด ขึ้นอยู่กับความจำเป็น ที่จะต้องเลือกใช้ในแต่ละรายให้เหมาะสม เพื่อให้ได้รายละเอียดและข้อมูลตามต้องการ

การผ่าศพทางพยาธิวิทยาจะเน้นไปทางด้านการศึกษาเจ็บป่วยของผู้ตาย เพื่อวินิจฉัยว่าป่วยเป็นโรคใด เหตุตายคืออะไร กลไกในการตายเป็นอย่างไร แพทย์ผู้รักษาต้องให้ความร่วมมือในการส่งรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ อาการของโรค การดำเนินโรค การรักษาพยาบาล ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ อาการที่เปลี่ยนแปลงไประหว่างการรักษา และพยาธิแพทย์จะใช้ข้อมูลทั้งหมดเพื่อสรุปว่าผู้ป่วยตายเพราะเหตุใด การวินิจฉัยหรือการรักษาพยาบาลที่ให้แก่ผู้ป่วยรายนี้น่าจะมีความเหมาะสมหรือไม่ อันจะใช้เป็นแนวทางในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยรายอื่นที่ได้รับการวินิจฉัยแบบเดียวกันหรือมีอาการคล้ายๆ กัน ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นเรื่อยๆ ไป

ส่วนการผ่าศพทางนิติพยาธิ นั้น จะเน้นเกี่ยวกับพยาธิสภาพของบาดแผล เพราะการตรวจผู้เสียชีวิตอันจะเป็นหน้าที่ของนิติพยาธิแพทย์ คือการตายอย่างกะทันหัน เช่น ถูกทำร้าย อุบัติเหตุ ฆ่าตัวตาย หรือการตายโดยไม่ทราบเหตุ ฉะนั้นประวัติด้านการรักษาพยาบาลอาจจะมีน้อย ยกเว้นในรายที่ผู้ป่วยไม่ได้ตายทันทีหลังเกิดเหตุ อาจจะมีการรักษาพยาบาลมาช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งในกรณีอย่างนี้ แพทย์ผู้รักษาต้องให้ความร่วมมือในการส่งรายละเอียด การรักษาพยาบาล การดำเนินโรค การเปลี่ยนแปลงของอาการ ตลอดจนผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ เหมือนกับการส่งให้พยาธิแพทย์เช่นกัน และถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้วย พนักงานผู้ชันสูตรพลิกศพสามารถส่งหมายเรียกให้มาให้ปากคำได้ ถ้าแพทย์ผู้รักษาไม่ให้ความร่วมมือ

ถึงแม้การผ่าศพทางนิติพยาธิจะเน้นการตรวจบาดแผลภายนอก แต่การผ่าศพ ตลอดจนการตัดชันเนื้อเพื่อตรวจทางกล้องจุลทรรศน์ยังจำเป็นมาก ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่ผู้ตายมักจะตายในขณะที่เกิดเหตุ บาดแผลต่างๆ อาจยังไม่ทันมีการเปลี่ยนแปลงทางพยาธิสภาพ จึงตรวจไม่พบ การเปลี่ยนแปลงของเนื้อเยื่อทางกล้องจุลทรรศน์ แต่ยังมีผู้ตายในกรณีอื่นๆ เช่น ผู้ที่ตาย อย่างกะทันหันและไม่คาดคิด หรือผู้ป่วยที่ตายในระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการตายตามธรรมชาติ การตัดชันเนื้อทางกล้องจุลทรรศน์จึงเป็นข้อมูลสำคัญในการวินิจฉัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง 2558 ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นของการเพิ่มเรื่องพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มคดีฆาตกรรมและกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา เพื่อศึกษารวบรวมคำพิพากษา

ศาลฎีกาที่มีการนำเอาหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดี รวมถึงศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลสำคัญในการตัดสินคดีความ ดังนี้

Deborah Baskin and Ira Sommers (2010)⁹ ศึกษาเรื่องอิทธิพลของหลักฐานทางนิติเวชในคดีฆาตกรรมที่มีผลต่อกระบวนการต่างในกระบวนการยุติธรรม ผลการศึกษาพบว่าคดีฆาตกรรมจากทั้งหมด 400 คดี มีการจับกุมผู้กระทำผิดเพียง 55.5% จากนั้นจากที่จับกุมได้ มีคดีฆาตกรรมเพียงแค่ 77% ส่งต่อให้อัยการ และ 94% ของคดีที่ส่งต่อให้อัยการถูกอัยการสั่งฟ้อง โดยคดีที่มีการลงโทษมีเพียง 34.5% จาก 400 คดี ซึ่งจากการจับกุมทั้งหมดพบว่า ผู้ต้องสงสัยที่รู้จักกับเหยื่อมีความเป็นไปได้ที่จะถูกจับกุมและส่งคดีให้อัยการสูง และหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เป็นปัจจัยที่ช่วยชี้ว่าทิศทางของคดีจะเป็นอย่างไร แต่ไม่ได้เป็นปัจจัยชี้ขาดผลของคดี เป็นเพียงปัจจัยรองที่มีผลต่อคดีฆาตกรรมเท่านั้น

White John H. และคณะ (2011)¹⁰ ได้ศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์ของหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และรูปแบบอาชญากรรมในการจับกุมฆาตกรต่อเนื่อง ได้ศึกษาข้อมูลของฆาตกรต่อเนื่องจำนวน 200 ราย โดยศึกษาตัวแปรต่างๆ อาทิเช่น การได้รับข้อมูล การรู้จักกับเหยื่อ รวมทั้งการใช้นิติวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ความสนใจผู้ต้องสงสัยเป็นพิเศษ ผลจากการศึกษา ชี้ให้เห็นว่าฆาตกรต่อเนื่องที่ถูกจับกุมได้ เป็นผลมาจากการให้ข้อมูลของพยาน และประชาชน หรือจาก เหยื่อที่รอดชีวิต ซึ่งนำไปสู่การสืบสวนจนกระทั่งจับกุมได้ และการศึกษาพบว่า บทบาทของนิติวิทยาศาสตร์ มีความสำคัญต่อการตัดสินลงโทษผู้ประกอบการอาชญากรรมแต่ไม่จำเป็นต้อง บ่งชี้ตัวผู้ประกอบการอาชญากรรม

Joseph L. Peterson และคณะ (2013)¹¹ ศึกษาผลกระทบของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการพิจารณาตีความอาญา โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากคดีอาญาจำนวนทั้งสิ้น 4,205 คดี ผลจากการศึกษาพบว่า พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ เป็นพยานหลักฐานอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินพิจารณาตีความในศาล

⁹ Deborah Baskin and Ira Sommers, "The influence of forensic evidence on the case outcomes of homicide incidents," *Journal of Criminal Justice* 38, (2010): 1141-1149.

¹⁰ White John H., Lester David, Gentile Matthew, and Rosenbleeth Juliana, "The utilization of forensic science and criminal profiling for capturing serial killers," *Forensic Science International* 209, 1-3 (2011): 160-165

¹¹ Joseph L. Peterson, Matthew J. Hickman, Kevin J. Strom, and Donald J. Johnson, "Effect of Forensic Evidence on Criminal Justice Case Processing," *Journal of Forensic Science* 58 (2013): S78-90.

Martire K. A. และคณะ (2014)¹² ได้สร้างแบบจำลองคดีอาญาเพื่อมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาถึงอัตราความเป็นไปได้ในการทำนายความสำคัญของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ต่อการพิจารณาคดี จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ผ่านการตรวจพิสูจน์อย่างถูกต้อง ล้วนมีผลต่อการพิจารณาคดี

สุรนาท วงศ์พรหมชัย (2551)¹³ ได้ศึกษาเรื่องการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานในคดีอาญา ผลการวิจัยพบว่าจากข้อมูลที่ได้ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่ศาลรับฟังมากที่สุด จะสามารถพิสูจน์ความจริงแท้ในคดีโดยไม่ทำให้ผู้ต้องสงสัยตกเป็นผู้โชคร้ายในการพิจารณาคดีเหมือนกับพยานหลักฐานอื่นๆ ฉะนั้นแนวทางในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันจึงควรเน้นการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ให้ดี

ยุทธไพศาล ฉัตรชวินพร (2553)¹⁴ ได้ศึกษาการวิเคราะห์คำพิพากษาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549 ผลการวิจัยพบว่าจากคดีทำร้ายร่างกาย ฆาตกรรมและข่มขืน จำนวนทั้งหมด 408 คำพิพากษาฎีกา มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในกระบวนการตัดสิน 163 คำพิพากษาฎีกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 โดยคดีทำร้ายร่างกายระบุว่าการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้มากที่สุดเมื่อเทียบกับคดีอาชญากรรมอื่นๆ โดยในช่วงปีพ.ศ.2545-2549 จะมีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยในการพิจารณาคดีเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงปีพ.ศ.2540-2544

บุญศักดิ์ หาญเทตสิทธ์ (2557)¹⁵ ศึกษาเรื่องการรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางการแพทย์ โดยทำการศึกษาพยานหลักฐานทางการแพทย์ทั้งหมดที่ศาลใช้ในการวินิจฉัยตัดสินคดีความผิดในคดีข่มขืนกระทำชำเราจากคำพิพากษาฎีกา ผลการวิจัยพบว่า ศาลใช้พยานหลักฐานหลายๆ เรื่อง ประกอบกันในการพิจารณาคดีตัดสินคดี ยังมีพยานหลักฐานที่มีความสอดคล้องกันจำนวนมาก ก็สามารถแก้ข้อสงสัยในการพิจารณาคดีได้และสามารถตัดสินและกำหนดอัตราลงโทษได้

¹² Martire K.A., Kemp R.I., Sayle M., and Newell B.R., “On the interpretation of likelihood ratios in forensic science evidence: Presentation formats and the weak evidence effect,” *Forensic Science International* 240 (2014): 61 – 68.

¹³ สุรนาท วงศ์พรหมชัย, “การตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานในคดีอาญา” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551)

¹⁴ ยุทธไพศาล ฉัตรชวินพร, “การวิเคราะห์คำพิพากษาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553)

¹⁵ บุญศักดิ์ หาญเทตสิทธ์, “การรับฟังและการชั่งน้ำหนัก พยานหลักฐานทางการแพทย์ ในคดีข่มขืนกระทำชำเรา,” *วารสารกระบวนการยุติธรรม* 7, 3 (กันยายน – ธันวาคม 2557): 55-82.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์: คดีระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมคดีอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดี และเพื่อศึกษาและแบ่งกลุ่มข้อมูลตามประเภทของคดีความ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของคดีความกับวิธีการทำร้ายร่างกายและบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

การคัดเลือกข้อมูล

ในการคัดเลือกข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการสืบค้นข้อมูลจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำร้องฎีกา (Deka 2007) โดยศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง 2558 ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นของการเพิ่มเรื่องพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มคดีฆาตกรรม และกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย พิจารณาคดีทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 296 และ 297 รวมถึงคดีพยายามฆ่าที่เจ้าทุกข์ไม่ถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 289 และ 290

1.1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

1.2 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 296 ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าความผิดนั้น มีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 289 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

1.3 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี อันตรายสาหัสนั้น คือ

- 1.3.1.1 ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียขาประสาท
- 1.3.1.2 เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
- 1.3.1.3 เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้วหรืออวัยวะอื่นใด
- 1.3.1.4 หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว
- 1.3.1.5 แห้งลูก
- 1.3.1.6 จิตพิการอย่างติดตัว
- 1.3.1.7 ทูพพลภาพ หรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต
- 1.3.1.8 ทูพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า ยี่สิบวัน หรือ

จนประกอบกรณียกเว้นตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

2. กลุ่มคดีฆาตกรรม พิจารณาคดีที่เจ้าทุกข์ถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 289 290 291 292 293 และ 294

2.1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ผู้ใดฆ่าผู้อื่นต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าถึงยี่สิบปี

2.2 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 ผู้ใดฆ่าบุพการี ฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำตามหน้าที่ ฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะช่วยหรือได้ช่วยเจ้าพนักงาน ดังกล่าวแล้ว ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ฆ่าผู้อื่นโดยทรามานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย ฆ่าผู้อื่นเพื่อเตรียมการหรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น หรือฆ่าผู้อื่นเพื่อที่จะเอาหรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตนหรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดที่ตนได้กระทำไว้ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

2.3 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 ผู้ใดมีได้มีเจตนาฆ่าแต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามถึงสิบห้าปี

2.4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุ ให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท

2.5 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 292 ผู้ใดกระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณ หรือด้วยปัจจัย คล้ายคลึงกันแก่บุคคลซึ่งต้องพึ่งตน ในการดำรงชีพหรือในการอื่นใด เพื่อให้บุคคลฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการ พยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นสี่พันบาท

2.6 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 ผู้ใดช่วยหรือยุยงเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่ สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่ สามารถบังคับ

การกระทำของตนได้ ให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้ เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.7 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 294 ผู้ใดเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคน ขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ ถึงแก่ความตายโดยการกระทำในการชุมนุมต่อสู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้นั้นแสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการ ชุมนุมต่อสู้นั้น หรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

3. กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา พิจารณาจากคดีข่มขืนรวมถึงทำอนาจาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 277 278 279 283 และ 287

3.1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276¹ ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญ ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้นั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้นั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่แปดพันถึงสี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนักหรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีการใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันโดยมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรสและคู่สมรสนั้น ยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ประสงค์จะอยู่กินร่วมกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่าให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบและให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องอย่าให้

3.2 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277² ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีใช้ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับ ตั้งแต่แปดพันถึงสี่หมื่นบาท

¹ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2550

² เรื่องเดียวกัน.

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนักหรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโหมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกันและเด็กนั้นไม่ยินยอมหรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี กระทำต่อเด็กที่มีอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปีโดยเด็กนั้นยินยอมและภายหลังศาลอนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำความผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

3.3 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยการทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่า ตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

3.5 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้ายใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้ากระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไปหรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสามหรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ใน วรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

3.6 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ผู้ใดเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อ การแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้า ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใดๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แลบบันทึกเสียง แลบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

ประกอบการค้าหรือมีส่วนเข้าเกี่ยวข้องกับการค้าเกี่ยวกับ วัตถุหรือสิ่งของลามก ดังกล่าวแล้ว แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้ เช่นวี วัตถุหรือสิ่งของเช่นว่านั้น เพื่อจะช่วยให้การทำให้แพร่หลายหรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามก ดังกล่าวแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา นี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุหรือสิ่งของลามก ดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.7 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เชิญด้วย ประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่น นั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึง สี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ากระทำการเพื่อสนองความใคร่ของ ผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือ การใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง หรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุก ตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรสและคู่ สมรสนั้น ยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใด ก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้

ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่า ให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

3.8 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีโชภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกันและเด็กนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี กระทำ ต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายสมรสกัน ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำความผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

มาตรา 277 ทวิ ถ้าการกระทำความผิดตาม มาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือ มาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่ สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ตริ ถ้าการกระทำความผิดตาม มาตรา 276 วรรคสาม หรือ มาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

3.9 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดย ชูเชี่ยวด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่า ตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.10 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดย ชูเชื้อด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ใน ภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตน เป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกิน สามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.11 ประมวลกฎหมายหมายอาญา มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชื้อ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม วรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาท ถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตาม วรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รัับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสาม หรือสนับสนุนใน การกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ใน วรรคแรกวรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ทวิ ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ไปเพื่อการอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ ทั้งจำ ทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตาม วรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่ เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพา ไปตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ต้องระวาง โทษตามที่บัญญัติในวรรคแรกหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุ เกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

3.12 ประมวลกฎหมายหมายอาญา มาตรา 287 ผู้ใด

3.12.1 เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่าย หรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้า ในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร พาไปหรือ ยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใดๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

3.12.2 ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องกับการค้าเกี่ยวกับ วัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว จำยแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เช่นวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น

3.1.2.3 เพื่อจะช่วยให้การทำให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามก ดังกล่าวแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำการ อันเป็นความผิดตาม มาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุ หรือสิ่งของ ลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด ต้อง ระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

แบ่งกลุ่มคดีตามประเภทของคดี

แบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มคดีทำร้ายร่างกายจนถึงพยายามฆ่า กลุ่มคดี ฆาตกรรม และกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา

ศึกษาคำพิพากษาศึกษาที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยในการพิจารณาคดี

ผู้ศึกษาได้ศึกษาคำพิพากษาศึกษาที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วย ในการพิจารณาคดี โดยจำแนกตามวิธีการทำร้ายร่างกายและบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย จากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำร้องฎีกา (Deka 2007) ระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง 2558

1. การวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบวิธีการทำร้ายร่างกาย แบ่งออกได้ดังนี้

1.1 การทำร้ายร่างกายโดยไม่มีการใช้อาวุธ ได้แก่ การทุบตี ชก ต่อย ตะ กัด บีบ หรือรัดคอ

1.2 การทำร้ายร่างกายโดยใช้อาวุธร่วมด้วย ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้อาวุธเป็น กลุ่มที่ใช้อาวุธมีดและกลุ่มที่ใช้อาวุธอื่น ๆ เช่น ขวดแก้ว ไม้ ระเบิด เชือก เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามตำแหน่งของบาดแผลที่พบบนร่างกาย โดยพิจารณาตำแหน่ง ของบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตาย ที่บริเวณต่างๆ ของร่างกายดังนี้ ศีรษะ ลำคอ หน้าอก ท้อง ลำตัว หลัง แขนและมือ ขาและเท้า

การประมวลผล

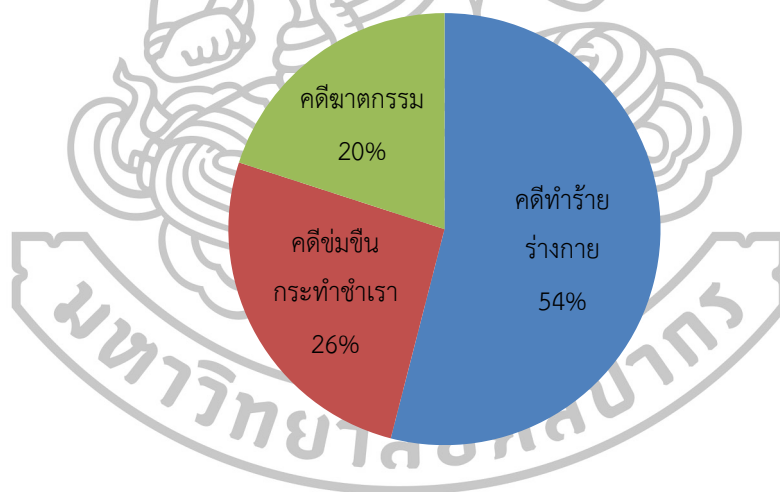
ในงานวิจัยจะรวบรวมข้อมูลจากคำพิพากษาศึกษา จากนั้นจะประมวลผลทางสถิติโดยอาศัย การคำนวณในรูปแบบร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย คดีฆาตกรรมและคดีข่มขืน กระทำชำเรา อันเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของคดีความกับวิธีการทำร้ายร่างกายและ บาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมคติอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิพากษาศาลฎีกา และเพื่อศึกษาและแบ่งกลุ่มข้อมูลตามประเภทของคติความ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของคติความกับวิธีการทำร้ายร่างกายและบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย ซึ่งมักมีการกล่าวอ้างถึงหลักฐานทางนิติเวชเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาและแบ่งเป็นวิธีต่างๆ ดังนี้

การศึกษารวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกา

ภาพที่ 1 แผนภูมิวงกลมแสดงการแบ่งกลุ่มคำพิพากษาศาลฎีกาตามประเภทของคดี

จากตารางและภาพที่ 1 พบว่า การรวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกาจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2558 มีจำนวนทั้งหมด 7614 คำพิพากษาศาลฎีกา เมื่อคัดเลือกเฉพาะคดีทำร้ายร่างกาย คดีฆาตกรรมและคดีข่มขืนกระทำชำเรา พบทั้งหมด 349 คำพิพากษาศาลฎีกา โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มตามประเภทของคติความ คือ คดีทำร้ายร่างกาย 187 คำพิพากษาศาลฎีกา คดีข่มขืนกระทำชำเรา 91 คำพิพากษาศาลฎีกา และคดีฆาตกรรม 71 คำพิพากษาศาลฎีกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 54 26 และ 20 ของคดีทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การแบ่งกลุ่มคำพิพากษาฎีกาตามประเภทของคดีความ

กลุ่มคดี	จำนวนคำพิพากษาฎีกา	ร้อยละของคดีทั้งหมด
คดีทำร้ายร่างกาย	187	54
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	91	26
คดีฆาตกรรม	71	20
รวม	349	100

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศของจำเลยตามกลุ่มของคดีความที่ระบุในคำพิพากษาฎีกา

กลุ่มคดี	เพศของจำเลย			
	หญิง		ชาย	
	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	8	5	179	95
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	1	1	90	99
คดีฆาตกรรม	4	6	67	94
รวม	13	-	336	-

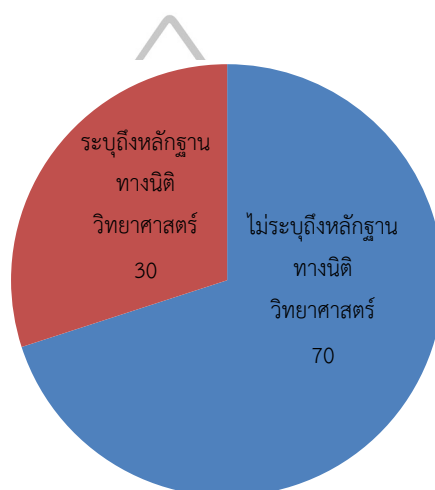
จากตารางที่ 2 พบว่า เพศของจำเลยที่ระบุในคำพิพากษาฎีกาทั้งหมด 349 คำพิพากษาฎีกาในคดีทำร้ายร่างกาย คดีข่มขืนกระทำชำเราและคดีฆาตกรรม มีจำเลยที่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 5 1 และ 6 จากแต่ละกลุ่มคดีตามลำดับ ในขณะที่จำเลยผู้ชายเป็นจำเลยร้อยละ 95 99 และ 94 ตามลำดับ จากข้อมูลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ชายมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมมากกว่าผู้หญิง ส่วนในคดีข่มขืน กระทำชำเรา พบว่า มีจำเลยเป็นผู้หญิงร้อยละ 1 เนื่องจากในปัจจุบันได้มีกฎหมายอาญา ซึ่งสามารถฟ้องร้องผู้หญิงที่เป็นผู้กระทำผิดทางเพศได้ ไม่ว่าจะเป็น ชายข่มขืนหญิง ชายข่มขืนชาย หญิงข่มขืนชาย หรือหญิงข่มขืนหญิงก็ได้ หากแต่สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นอวัยวะเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276¹

การนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดีความในชั้นศาลฎีกา

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาลักษณะทางนิติวิทยาศาสตร์ในชั้นศาลฎีกา โดยศึกษาเฉพาะหลักฐานทางนิติเวชเท่านั้น จากคำพิพากษาฎีกาทั้งหมด 349 คำพิพากษาฎีกา ในคำพิพากษาฎีกาพบว่าการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี 103 คำพิพากษาฎีกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ

¹ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2550

30 แสดงดังภาพที่ 2 ส่วนในคำพิพากษาฎีกาที่ไม่ได้ระบุว่ามีการใช้หลักฐานทางนิติเวชในคำพิพากษาฎีกามีทั้งสิ้น 246 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า คดีดังกล่าวไม่ได้ใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ด้านอื่นๆ ในการพิจารณาคดี หรือไม่ได้ใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในกระบวนการยุติธรรมขั้นอื่นๆ ไปด้วย แต่คงหมายถึงเฉพาะในคำพิพากษาฎีกาที่สืบค้นได้จากระบบสืบค้นคำพิพากษาฎีกาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ว่ามิได้มีการระบุถึงการนำหลักฐานทางนิติเวชมาช่วยในการพิจารณาตัดสินคดีเท่านั้น

ภาพที่ 2 แผนภูมิวงกลมแสดงการเปรียบเทียบคำพิพากษาฎีกาที่มีการระบุและไม่ระบุถึงการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี

ตารางที่ 3 คำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี

กลุ่มคดี	จำนวนฎีกา	ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้	
		คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	187	62	33
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	91	25	27
คดีฆาตกรรม	71	16	23
รวม	349	103	100

คดีที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ซึ่งในที่นี้คือหลักฐานทางนิติเวชมาช่วยในการพิจารณาคดีแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ดังตารางที่ 3 พบว่า มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยในการพิจารณาคดี ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย 62 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 33 ของคดีทำร้ายร่างกายทั้งหมด กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา 25 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 27 ของคดีข่มขืน

กระทำชำเราทั้งหมดทั้งหมด และกลุ่มคดีฆาตกรรม 16 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 23 ของคดีฆาตกรรม ทั้งหมด

จากคำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยในกระบวนการยุติธรรม พบว่า สามารถสร้างความยุติธรรมให้ทั้งโจทก์และจำเลยเพิ่มขึ้น ในคดีทำร้ายร่างกายคดีฆาตกรรมและคดีข่มขืนกระทำชำเรา พบว่ามีการตัดสินยกฟ้อง เนื่องจากมีหลักฐานทางการแพทย์หลักฐานจากบาดแผล คราบอสุจิ ยืนยันว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดตามที่โจทก์กล่าว เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5729/2556 (ภาคผนวก ก) มีการใช้หลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี ไม่ว่าจะเป็นการตรวจพบสิ่งแปลกปลอมในถุงลมนิรภัย รอยฟกช้ำในร่างกาย ตับฉีกขาด ซีโครงหัก ไม่พบเชื้ออสุจิในช่องคลอดและไม่รอยฉีดขาดใหม่ของช่องคลอด ซึ่งให้เห็นว่า ได้มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ทำให้การพิจารณาคดี ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีความยุติธรรมทั้งแก่ผู้เสียหายและจำเลย

การวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบการทำร้ายร่างกาย

รูปแบบการทำร้ายร่างกายสามารถบอกลถึงเจตนาของผู้กระทำ ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาความรุนแรงของความผิดที่จะได้รับในคดีความ ในงานวิจัยนี้จึงศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบของการทำร้ายร่างกาย โดยจำแนกตามอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายและตำแหน่งของบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตาย

วิเคราะห์ตามวิธีการที่ใช้ในการก่อเหตุ

การศึกษาวีธีที่จำเลยใช้ในการก่อเหตุ เนื่องจากอาวุธที่ใช้สามารถแสดงเจตนาของผู้กระทำได้ ยิ่งอาวุธมีความรุนแรงมากเพียงใด ยิ่งแสดงถึงเจตนาของผู้กระทำมากเท่านั้น จากการศึกษา คำพิพากษาฎีกาพบว่า ในบางคำพิพากษาฎีกามีการใช้อาวุธมากกว่าหนึ่งชนิด ดังนั้น ข้อมูลที่วิเคราะห์จึงมีมากกว่าจำนวนคำพิพากษาฎีกาที่สืบค้นได้

ตารางที่ 4 อาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายตามกลุ่มของคดีความ

กลุ่มคดี	ไม่มีอาวุธ		มีอาวุธ		ไม่มีข้อมูล	
	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	62	33	123	66	2	1
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	59	65	15	16	17	19
คดีฆาตกรรม	2	3	69	97	-	-
รวม	123	-	207	-	19	-

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มคดีทำร้ายร่างกายมีการใช้อาวุธมากที่สุด คือ 123 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 66 ส่วนคดีข่มขืนกระทำชำเรามีการใช้อาวุธ 15 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 16 ส่วนคดีฆาตกรรมพบว่ามีมีการใช้อาวุธ 69 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 97 จากคดีฆาตกรรมและคดีทำร้ายร่างกายส่วนใหญ่จะใช้อาวุธในการก่อคดี เป็นไปได้ว่าผู้กระทำมีเจตนาที่จะใช้อาวุธทำร้ายร่างกายผู้เสียหายหรือผู้ตายให้ได้รับบาดเจ็บหรือตาย ซึ่งต่างจากคดีข่มขืนที่ผู้กระทำมีการใช้อาวุธในการก่อเหตุ น้อยมาก เนื่องจากผู้กระทำมีเจตนาในการกระทำความผิดทางเพศ จึงมักจะใช้วิธีการกักขังหน่วงเหนี่ยวด้วยกำลัง หรือข่มขู่ผู้เสียหายด้วยการใช้กำลังมากกว่าการใช้อาวุธ

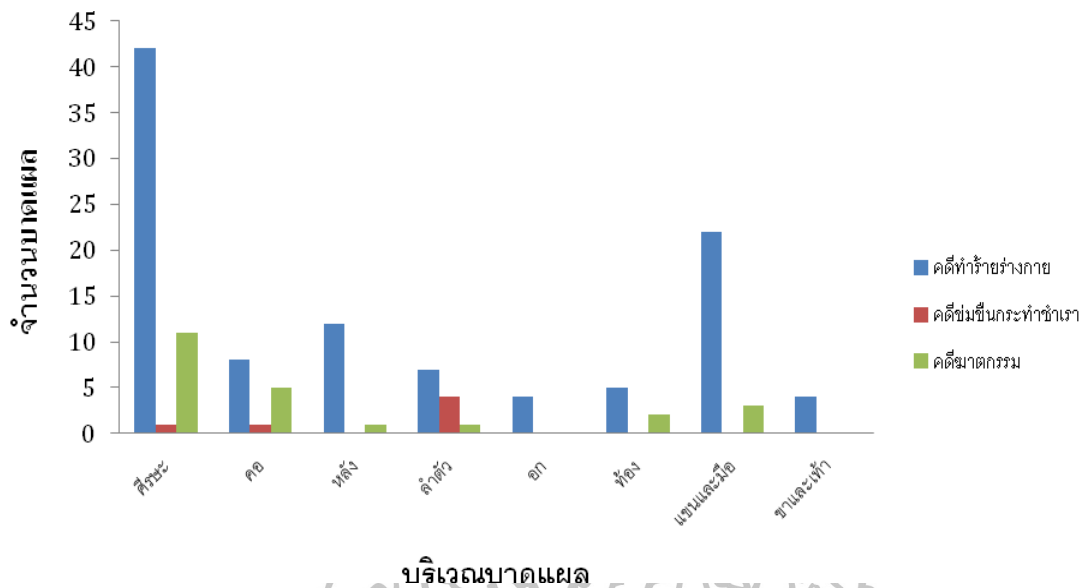
ตารางที่ 5 จำแนกอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายผู้เสียหายหรือผู้ตายตามกลุ่มคดี

กลุ่มคดี	ปืน		มีด		อื่นๆ	
	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	35	28	48	39	40	33
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	3	20	4	27	8	53
คดีฆาตกรรม	29	42	24	35	16	23
รวม	67	90	87	63	64	109

การจำแนกอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตาย แสดงดังตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มคดีทำร้ายร่างกายมีการใช้อาวุธมีดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39 ซึ่งอาจเกิดจากในคดีทำร้ายร่างกายมีสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาทและมีดเป็นอาวุธที่หาได้ง่าย กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรามีการใช้อาวุธมีดและปืนน้อยมาก ส่วนมากเป็นการใช้เพื่อข่มขู่ผู้เสียหายเท่านั้น กลุ่มคดีฆาตกรรมมีการใช้อาวุธปืนมากที่สุด ซึ่งอาวุธปืนถือเป็นอาวุธที่ร้ายแรง ดังนั้นการที่ผู้กระทำได้พกพาอาวุธปืนไปเพื่อใช้ในการทำร้ายผู้เสียหายหรือผู้ตายนั้น อาจแสดงเจตนาของผู้กระทำได้ว่ามีเจตนาที่จะทำร้ายผู้เสียหายหรือฆ่าผู้ตาย อาวุธอื่นๆที่พบในการก่อคดี เช่น ไม้ ขวดแก้ว เหล็ก เป็นต้น

การวิเคราะห์ตำแหน่งของบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตาย

ตำแหน่งของบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตายสามารถบ่งบอกถึงเจตนาของผู้กระทำได้ ถ้าพบบาดแผลในบริเวณที่สำคัญยิ่งแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำมีเจตนาที่จะทำร้ายหรือฆ่า หรือเพื่อป้องกันตัว และจากการศึกษาพบว่า ถ้าผู้กระทำมีเจตนาที่จะทำร้ายหรือฆ่า ส่วนมากจะเลือกทำร้ายผู้เสียหายหรือผู้ตายในตำแหน่งที่สำคัญและมักเกิดบาดแผลมากกว่าหนึ่งแห่งด้วย

บริเวณบาดเจ็บ

ภาพที่ 3 กราฟแท่งเปรียบเทียบบาดเจ็บที่พบบนร่างกายของเหยื่อ

จากการวิเคราะห์บาดเจ็บที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย ดังภาพที่ 3 แกน X คือ บริเวณที่พบบาดเจ็บ แกน Y คือ ปริมาณที่พบ โดยจากกราฟจะเห็นได้ว่า ในคดีทำร้ายร่างกายพบบาดเจ็บบริเวณ ศีรษะ แขนและมือ และหลังมากกว่ากลุ่มคดีอื่น ส่วนกลุ่มคดีฆาตกรรมจะพบบาดเจ็บบริเวณศีรษะและคอมากกว่าบริเวณอื่น ซึ่งบริเวณศีรษะและลำคอเป็นตำแหน่งของร่างกายที่มีความสำคัญทำให้ถึงแก่ความตายได้ ส่วนในกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเราพบบาดเจ็บในตัวผู้เสียหายน้อยมากและบาดเจ็บที่พบส่วนใหญ่ไม่อยู่ในตำแหน่งสำคัญหรือเป็นอันตรายแก่ชีวิต ซึ่งการข่มขืนกระทำชำเราจำเลยไม่ได้มีเจตนาทำร้ายร่างกายแต่เจตนาที่จะล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้นบาดเจ็บ ที่เกิดขึ้นจึงมาจากการหน่วงเหนี่ยวกักขังหรือการข่มขู่เพื่อให้ผู้เสียหายยินยอมมากกว่าเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เสียหายบาดเจ็บหรือตาย

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์คติอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในทางคดีจนถึงชั้นฎีกา ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558 โดยมุ่งเน้นคดีความในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา และกลุ่มคดีฆาตกรรม จากการสืบค้น ด้วยระบบสืบค้นคำพิพากษา และคำสั่ง คำร้องศาลฎีกา (Deka 2007) โดยผู้ศึกษาสามารถนำผลการศึกษามาสรุป อภิปรายผล และเขียนข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาและรวบรวมคดีทำร้ายร่างกาย ฆาตกรรมและคดีข่มขืนกระทำชำเราที่สิ้นสุดแล้วจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2558 พบทั้งหมด 349 คำพิพากษาฎีกา โดยมีคำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่า มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในกระบวนการตัดสิน 103 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 30 โดยคดีทำร้ายร่างกาย มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคดีอื่นๆ

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับเพศของจำเลย พบว่า ในทุกกลุ่มคดีจำเลยส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง แสดงว่าผู้ชายมีโอกาสก่ออาชญากรรมมากกว่า เมื่อศึกษารูปแบบของการทำร้ายร่างกาย พบว่า คดีทำร้ายร่างกายและคดีฆาตกรรม ส่วนใหญ่จะใช้ อาวุธร่วมด้วย แสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้กระทำความผิดที่จะทำร้ายร่างกาย ของผู้เสียหาย หรือผู้ตาย ให้ได้รับบาดเจ็บหรือตาย ซึ่งต่างจากคดีข่มขืนกระทำชำเรา ที่ผู้กระทำความผิด มีการใช้อาวุธน้อยมากเมื่อเทียบกับกลุ่มคดีอื่นๆ เนื่องจากผู้กระทำมีเจตนา ที่จะกระทำความผิด ทางเพศ จึงใช้วิธีการกักขังหน่วงเหนี่ยว หรือข่มขู่ผู้เสียหายมากกว่าการทำร้ายร่างกาย เมื่อศึกษาอาวุธที่ใช้ในการก่อคดี ทำให้ทราบถึงเจตนาและลักษณะของบาดแผลที่เกิดขึ้น พบว่า ในคดีฆาตกรรมมีการใช้อาวุธปืนมากที่สุด เมื่อเทียบกับ คดีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 42 ซึ่งอาวุธปืน โดนสภาพเป็นอาวุธที่ร้ายแรงใช้ประทุษร้ายหรือสาหัสอย่างรุนแรงและยังแสดงเจตนาอย่างร้ายแรงของผู้กระทำความผิด ในคดีทำร้ายร่างกายมีการใช้อาวุธมีดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39 ซึ่งมีดถือเป็นอาวุธที่หาได้ง่ายและการก่อคดีมักเริ่มต้นจากการทะเลาะวิวาทโดยมิได้มีเจตนาฆ่า เมื่อพิจารณาถึง ตำแหน่ง ของบาดแผลแล้ว พบว่า ในคดีทำร้ายร่างกายพบบาดแผลบริเวณ ศีรษะ แขน

และมีอยู่ หลังมากกว่ากลุ่มคดีอื่น ส่วนกลุ่มคดีฆาตกรรมจะพบบาดแผล บริเวณศีรษะและคอ มากกว่า บริเวณอื่น ซึ่งเป็นตำแหน่งของร่างกายที่มีความสำคัญทำให้ถึงแก่ความตายได้ ส่วนในกลุ่มคดีข่มขืน กระทำชำเราพบบาดแผลใน ตัวผู้เสียหายน้อยมากและบาด แผลที่พบ ส่วนใหญ่ไม่อยู่ในตำแหน่งสำคัญ หรือเป็นอันตรายแก่ชีวิต

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของยุทธไพศาล ฉัตรชวินพร เรื่องการวิเคราะห์คำพิพากษาฎีกา ในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549 พบว่า วิธีศึกษาสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แต่คดีระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558 มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วย ในการพิจารณามากกว่าปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549 นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2550 มีการเปลี่ยนแปลงประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พรบ.แก้ไขเพิ่มเติมปอ. (ฉบับที่ 19) พ.ศ.2550 การเปลี่ยนแปลงมาตรา 276 วรรคแรก จาก “ผู้ใดข่มขืนหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน” เป็นถ้อยความใหม่คือ “ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น” นั้น ส่งผลให้ เกิดการคุ้มครองผู้ชาย ซึ่งถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยผู้หญิงด้วย

ดังนั้น หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ สามารถบ่งบอกถึงเจตนาของผู้กระทำความผิด และ ช่วยในการตัดสินมีความยุติธรรมแก่โจทก์และจำเลย ในงานวิจัยนี้ยังเป็นการช่วยส่งเสริม ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักและให้ความสำคัญกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ควรศึกษาถึงหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสาขาอื่นๆ เนื่องจากในกระบวนการยุติธรรมไม่ได้อาศัยหลักฐานทางนิติเวชเท่านั้น
2. ควรทำการเปรียบเทียบการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยกับต่างประเทศ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองบัญชาการตำรวจนครบาล. **ทิศทางการปรับปรุงพัฒนาเพื่อความผ่าสุกความปลอดภัย ในชีวิต และทรัพย์สิน ในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2548.

กำธร กำประเสริฐ และ สุเมธ จานประดับ. **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก (The Thai Legal History and Major legal system)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. **สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

ข่าวสดออนไลน์. **ดีเอ็นเอโกหกไม่ได้ ตร.จัดโต้ หลักฐาน-เกาะเต่า**. เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก https://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=1451270515

จิตติ ติงศภัททิย์. **กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จีรัชการพิมพ์, 2545.

เดลินิวส์ออนไลน์. **อ้างว่าไม่รู้กฎหมายได้หรือไม่**. เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.dailynews.co.th/article/370773>.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. **ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง**. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552

บุญศักดิ์ หาญเทอดสิทธิ์. “การรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางการแพทย์ในคดีข่มขืนกระทำชำเรา.” **วารสารกระบวนการยุติธรรม** 7, 3 (กันยายน – ธันวาคม 2557): 55-82.

ปัจจุกาล สุวรรณชาติศรี, ศิริรัตน์ ชุสกุลเกรียง, ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี, และ อาภา อิมสิน. “ความเข้าใจของพยาบาลห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์.” **Veridian E-Journal, Science and Technology Silpakorn University** 3, 1 (2559): 1-12.

ผู้จัดการออนไลน์. **หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์กับกระบวนการยุติธรรม**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึง ได้จาก <http://www.thaiday.com/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=95000000878212550>.

- ยุทธไพศาล ฉัตรชินพร. “การวิเคราะห์คำพิพากษาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษานิติวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศาลฎีกา. **ประวัติความเป็นมาของระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกา**. กรุงเทพฯ: ศาลฎีกาอาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์, 2553.
- สุรนาท วงศ์พรหมชัย. “การตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานในคดีอาญา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.
- สุวรรณจตุษ, ทัศนะ. **นิติเวชศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์, 2536.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552.
- หยุด แสงอุทัย. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.

ภาษาอังกฤษ

- Deborah Baskin and Ira Sommers. “The influence of forensic evidence on the case outcomes of homicide incidents,” **Journal of Criminal Justice** 38, (2010): 1141-1149.
- Joseph L. Peterson, Matthew J. Hickman, Kevin J. Strom, and Donald J. Johnson. “Effect of Forensic Evidence on Criminal Justice Case Processing,” **Journal of Forensic Science** 58 (2013): S78-90.
- Martire K. A., Kemp R. I., Sayle M. B., and Newell R. Jessica. “On the interpretation of likelihood ratios in forensic evidence: Presentation formats and the weak evidence effect.” **Forensic Science International** 240 (2014): 61-68.
- White John H., Lester David, Gentile Matthew, and Rosenbleeth Juliana. “The utilization of forensic science and criminal profiling for capturing serial killers.” **Forensic Science International** 209, 1-3 (2011): 160-165.

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างคำพิพากษากฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13360/2556

พนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสาคร

โจทก์

นายณรงค์ โพธิ์ศรีทอง

จำเลย

ป.อ. มาตรา 83, 288, 289(4)

การที่จำเลยกับพวกมีการวางแผนและเตรียมอาวุธไปพร้อมตีทำร้ายผู้ตายหลายครั้ง ทั้งที่ผู้ตายเป็นคนพิการไม่มีทางต่อสู้ได้ จนได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตาย ถือได้ว่าการกระทำของ จำเลยกับพวกเป็นการร่วมกันฆ่าผู้ตายโดยเจตนาอย่างเห็นผล และเป็นการไตร่ตรองไว้ก่อน

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33, 83, 91, 288, 289 (4), 295, 296, 371 และริบของกลาง

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (4), 296, 371 ประกอบมาตรา 83 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิด ไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 ฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนกับฐานร่วมกันทำร้าย ร่างกายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษฐาน ร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ให้ประหารชีวิต ฐานร่วมกันพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร ปรับ 90 บาท ค่าให้การชั้นสอบสวนและทางนำสืบของจำเลย เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุ บรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบมาตรา 52 (1) คงลงโทษฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน จำคุกตลอดชีวิต และฐานร่วมกันพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร ปรับ 60 บาท หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 ริบของกลาง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษาแก้เป็นว่า ความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่น จำเลยมีความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบมาตรา 83 การทำความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นกับ ฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดหลายบท ให้ลงโทษ ฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 20 ปี เมื่อลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 หนึ่งในสามแล้ว คงจำคุก 13 ปี 4 เดือน รวมโทษในความผิดฐานร่วมกันพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควรแล้ว

เป็นจำคุก 13 ปี 4 เดือน และปรับ 60 บาท ข้อหาอื่นนอกจากนี้ให้ยก นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ ที่โจทก์ฎีกาว่า จำเลยกับพวกมีการวางแผนและเตรียมอาวุธไปพร้อม เมื่อจำเลยกับพวกพบเห็นผู้ตายกับผู้เสียหายทั้งสองก็ลงมือทันทีทันใดโดยที่ผู้ตายกับพวกไม่ทันตั้งตัว ผู้ตายถูกมีดฟันและทำร้ายจนถึงแก่ความตาย ผู้ตายเป็นคนพิการไม่มีทางต่อสู้จำเลยกับพวกย่อมเลือกทำร้ายได้ การกระทำของจำเลยกับพวกเป็นการเตรียมอาวุธมุ่งทำร้ายผู้ตายนั่น เห็นว่า จากพฤติการณ์ที่จำเลยกับพวกใช้อาวุธมีด ท่อนเหล็ก และท่อนไม้ของกลางฟันและตีทำร้ายร่างกายผู้ตายหลายครั้งซึ่งที่ผู้ตายเป็นคนพิการไม่มีทางต่อสู้จนได้รับบาดเจ็บตามรายงานการตรวจศพ อันเป็นกรณีที่รับฟังถึงที่สุดแล้วว่าการกระทำของจำเลยกับพวกเป็นการร่วมกันฆ่าผู้ตายโดยเจตนาพร้อมเห็นผล และเมื่อพิจารณาถึงพฤติการณ์ที่จำเลยกับพวกเตรียมอาวุธมีด ท่อนเหล็กและท่อนไม้ไว้เพื่อหาโอกาสทำร้ายผู้ตายกับพวกด้วยสาเหตุที่มีเรื่องบาดหมางไม่พอใจกันมาก่อน เมื่อสบโอกาสจำเลยกับพวกก็ร่วมกันใช้อาวุธดังกล่าวฟันและตีทำร้ายผู้ตายย่อมแสดงว่าจำเลยกับพวกมีเจตนาฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนด้วย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 วินิจฉัยว่า การกระทำของจำเลยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ไม่เป็นการกระทำโดยไตร่ตรองไว้ก่อนนั้นไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น

อนึ่ง คดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค 7 รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยในความผิดฐานพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 ซึ่งต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 193 ทวิ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 รับวินิจฉัยให้จึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 7 ในส่วนความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 และให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1367/2550

พนักงานอัยการจังหวัดเชียงราย

โจทก์

นายบุญวาทย์ หรือบุญส่ง เรือนออน กับพวก

จำเลย

ป.อ. มาตรา 83, 84, 288, 289(4), 371

ป.วิ.พ. มาตรา 95

ป.วิ.อ. มาตรา 15

พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 7, 8 ทวิ, 72 วรรคสาม, 72 ทวิ วรรคสอง

นับแต่เวลาที่จำเลยที่ 5 เข้าแย่งมีดจากผู้ตาย จนกระทั่งผู้ตายถูกจำเลยที่ 6 ใช้อาวุธปืนยิงถึงแก่ความตายไม่ปรากฏว่ามีผู้อื่นเข้าทำร้ายผู้ตายอีก บาดแผลของผู้ตายที่เกิดจากการถูกแทงด้วยของมีคมจึงต้องเกิดจากการกระทำของจำเลยที่ 5 ซึ่งสอดคล้องกับคำให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 5 และที่ 6 ที่ระบุว่าจำเลยที่ 5 เป็นคนใช้อาวุธมีดแทงผู้ตายก่อนที่จำเลยที่ 6 จะใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจนถึงแก่ความตาย หลังจากนั้นจำเลยที่ 5 และที่ 6 จึงได้รับพากันหลบหนีไปด้วยกันโดยใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะ ทำให้เชื่อได้ว่าเหตุการณ์เป็นไปตามคำให้การของจำเลยที่ 5 และที่ 6 ในชั้นสอบสวน ซึ่งให้การหลังเกิดเหตุเพียง 2 วัน ยิ่งกว่าจะเป็นไปตามคำเบิกความหลังเกิดเหตุนานถึง 3 ปี การที่จำเลยที่ 5 และที่ 6 ร่วมกันใช้อาวุธมีดแทงผู้ตายและใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจนถึงแก่ความตายแล้วรีบพากันหลบหนีไปด้วยกัน แสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยที่ 5 และที่ 6 มีเจตนาร่วมกันฆ่าผู้ตาย จำเลยที่ 5 จึงเป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ 6 กระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่น

โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ว่า ร่วมกันจ้างจำเลยที่ 5 และที่ 6 ฆ่าผู้ตาย ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 โจทก์มีได้อุทธรณ์ คดีสำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ถึงที่สุดแล้วข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จ้างให้จำเลยที่ 5 และที่ 6 ฆ่าผู้ตาย โจทก์คงมีเพียงบันทึกคำให้การในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 5 และที่ 6 ที่ให้การรับสารภาพว่า จำเลยที่ 5 และที่ 6 รับจ้างจากจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ให้ไปฆ่าผู้ตาย ซึ่งเป็นพยานบอกเล่ามีน้ำหนักรับฟังน้อยและโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานอื่นรับฟังประกอบบันทึกคำให้การดังกล่าวกรณีจึงไม่อาจรับฟังได้ว่าจำเลยที่ 5 และที่ 6 ได้รับจ้างจากผู้อื่นให้ไปฆ่าผู้ตายและพยานหลักฐานโจทก์เท่าที่นำสืบมาไม่มีน้ำหนักมั่นคงพอที่จะรับฟังได้ว่าจำเลยที่ 5 และที่ 6 เตรียมวางแผนฆ่าผู้ตายไว้ล่วงหน้าอันจะเป็นการกระทำความผิดโดยไตร่ตรองไว้ก่อน การกระทำของจำเลยที่ 5 และที่ 6 จึงเป็นเพียงความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้ตายตามป.อ. มาตรา 288 ประกอบมาตรา 83 เท่านั้น

ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 5 รู้มาก่อนว่าจำเลยที่ 6 พาอาวุธปืนติดตัวมาด้วยและจะใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย จำเลยที่ 6 ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพะหน้า จำเลยที่ 5 เพียงแต่ร่วมฆ่า

ผู้ตายโดยใช้อาวุธมีดแทงผู้ตายอันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในฉับพลันนั่นเอง ส่วนการที่จำเลยที่ 5 และที่ 6 หลบหนีไปด้วยกัน ก็ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยที่ 5 มีส่วนร่วมกับการมีและพาอาวุธปืนของจำเลยที่ 6 ด้วย

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32, 33, 83, 84, 91, 288, 289, 371 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 7, 8 ทวิ, 72, 72 ทวิ ธิบของกลาง

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 และที่ 7 ให้การปฏิเสธ

จำเลยที่ 6 ให้การรับสารภาพฐานมีอาวุธปืนและฐานพาอาวุธปืน ส่วนฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน จำเลยที่ 6 ให้การต่อสู้อ้างเหตุป้องกันและเหตุบันดาลโทสะ

ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยที่ 7 ถึงแก่ความตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 7 ออกจากสารบบความ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 5 และที่ 6 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (4), 371 ประกอบมาตรา 83 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 7, 8 ทวิ วรรคหนึ่ง, 72 วรรคสาม, 72 ทวิ วรรคสอง เรียงกระทงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ให้ประหารชีวิตฐานร่วมกันมีอาวุธปืนมีเครื่องหมายทะเบียนของผู้อื่นไว้ในครอบครอง จำคุกคนละ 6 เดือน ฐานร่วมกันพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน ทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควรและโดยไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 6 เดือน คำให้การรับสารภาพในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 5 และที่ 6 และจำเลยที่ 6 ให้การรับสารภาพฐานมีและพาอาวุธปืนเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบมาตรา 52 (1) ฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ลดโทษให้จำเลยที่ 5 และที่ 6 คนละหนึ่งในสาม คงจำคุกจำเลยที่ 5 และที่ 6 คนละตลอดชีวิต ฐานร่วมกันมีอาวุธปืนและร่วมกันพาอาวุธปืน ลดโทษให้จำเลยที่ 5 หนึ่งในสาม คงจำคุกจำเลยที่ 5 กระทั่ง 4 เดือน ลดโทษให้จำเลยที่ 6 กระทั่งกึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยที่ 6 กระทั่ง 3 เดือน เมื่อจำคุกจำเลยที่ 5 และที่ 6 ฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน คนละตลอดชีวิตแล้ว ก็ไม่อาจนำโทษในคดีอื่น (ที่ถูก ความผิดฐานอื่น) มารวมได้อีกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (3) คงจำคุกจำเลยที่ 5 และที่ 6 คนละตลอดชีวิต ธิบของกลาง ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4

จำเลยที่ 5 และที่ 6 อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 6 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 จำคุก 15 ปี ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 จำคุก 7 ปี 6 เดือน รวมกับโทษในความผิดฐานอื่นแล้วเป็นจำคุกจำเลยที่ 6 มีกำหนด 7 ปี 12 เดือน ยกฟ้องโจทก์สำหรับ จำเลยที่ 6 ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน และยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 5 นอกจากนี้ แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “...พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังเป็นที่ยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ได้ว่า เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2542 เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่จำเลยที่ 5 และที่ 6 กับนายบุญรัตน์ คำเมือง ผู้ตายดื่มสุราร่วมกัน จำเลยที่ 6 ได้ใช้อาวุธปืนพกของกลางยิงฆ่าผู้ตายถึงแก่ความตาย หลังจากนั้นจำเลยที่ 5 และที่ 6 ขับรถจักรยานยนต์หลบหนีไปด้วยกัน เจ้าพนักงานตำรวจยึดมีดปลายแหลม 1 เล่ม จากที่เกิดเหตุเป็นของกลาง ต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยที่ 5 และที่ 6 ได้พร้อมยึดอาวุธปืนที่จำเลยที่ 6 ใช้ยิงผู้ตายเป็นของกลาง สำหรับคดีในส่วนของจำเลยที่ 6 ในความผิดฐานมีอาวุธปืนและฐานพาอาวุธปืน จำเลยที่ 6 ไม่อุทธรณ์ คดีสำหรับ จำเลยที่ 6 ในความผิดดังกล่าว จึงยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ ข้อแรกว่าจำเลยที่ 5 ร่วมกับจำเลยที่ 6 ฆ่าผู้ตายหรือไม่ โจทก์มีพยานตรวจศพโทเชาวฤกษ์ ศรีประยูร พนักงานสอบสวนเป็นพยานเบิกความว่า พยานได้ร่วมกับแพทย์ชันสูตรพลิกศพผู้ตาย และได้ทำรายงานการตรวจชันสูตรพลิกศพผู้ตายไว้ในชั้นสอบสวนพยานแจ้งข้อหาแก่จำเลยที่ 5 และที่ 6 ว่า ร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน จำเลยที่ 5 และที่ 6 ให้การรับสารภาพตามบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาซึ่ง จำเลยที่ 5 และที่ 6 ให้การว่า ขณะที่จำเลยที่ 5 และที่ 6 นั่งดื่มสุราร่วมกับผู้ตายในบ้านผู้ตาย จำเลยที่ 5 ได้แก้มขวนผู้ตายลุกขึ้นดูภาพถ่ายที่ติดอยู่ข้างฝาผนังจากนั้นจำเลยที่ 6 บอกให้ผู้ตายไปเปิดโทรทัศน์ ขณะที่ผู้ตายเดินไปเปิดโทรทัศน์จำเลยที่ 6 ได้ชักอาวุธปืนที่พกติดตัวไปออกมายิงผู้ตาย 2 นัด ผู้ตายได้ชักมีดปลายแหลมออกมาพุ่งเข้าหาจำเลยที่ 6 จำเลยที่ 5 จึงเข้าแย่งมีดจากผู้ตายทำให้จำเลยที่ 5 ถูกคมมีดบาดที่ฝ่ามือข้างขวา เมื่อจำเลยที่ 5 แย่งมีดจากผู้ตายได้แล้วก็ใช้มีดแทงไปที่ผู้ตาย ผู้ตายวิ่งหนีลงบันไดบ้าน จำเลยที่ 6 จึงได้ใช้อาวุธปืนยิงไปยังผู้ตายอีก 1 นัด ทำให้ผู้ตายล้มลงที่พื้น จำเลยที่ 6 ยิงผู้ตายซ้ำอีก 1 นัดและใช้ด้ามปืนตีที่ใบหน้าของผู้ตาย 2 ครั้ง จากนั้นจำเลยที่ 5 และที่ 6 ขับรถจักรยานยนต์หลบหนีไปด้วยกัน โดยจำเลยที่ 5 ลืมใส่รองเท้าผ้าใบสีดำที่ห่อแพนที่ถอดไว้ที่หน้าบ้านของจำเลยที่ 1 กลับไปด้วย แต่จำเลยที่ 5 นำสีบปฏิกิริยา เหตุที่จำเลยที่ 6 ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายเนื่องจากในวันเกิดเหตุ จำเลยที่ 5 และที่ 6 ไปดื่มสุราที่บ้านจำเลยที่ 1 และพูดคุยกันถึงเรื่องของผู้ตายที่ชอบลักขโมยสิ่งของผู้อื่น มีนิสัยเกเร ตัดยาเสพติดให้โทษและทำร้ายบิดามารดา จำเลยที่ 1 ขอให้จำเลยที่ 5 และที่ 6 ไปช่วยว่ากล่าวตักเตือนผู้ตาย แล้วทั้งสามคนจึงพากันไปที่บ้านผู้ตาย พบผู้ตายกำลังนั่งดื่มสุราร่วม

ตีมสุรากับผู้ตาย ระหว่างตีมสุราอยู่ด้วยกัน จำเลยที่ 5 และที่ 6 ได้ว่ากล่าวตักเตือนผู้ตายเกี่ยวกับเรื่อง ลักขโมยสิ่งของของผู้อื่น และเรื่องทำร้ายมารดา ผู้ตายตอบว่าไม่ใช่พ่อไม่ต้องมาสอน จากนั้นผู้ตายได้ เดินเข้าไปหยิบมีดปลายแหลมในครัวแล้วเดินมาจะแทงทำร้ายจำเลยที่ 6 จำเลยที่ 5 ตรงเข้าแย่งมีด จากผู้ตาย ทำให้มีดหักและคมมีดบาดมือจำเลยที่ 5 จำเลยที่ 5 จึงวิ่งหนีลงจากบ้าน จำเลยที่ 6 เห็น ดังนั้นจึงได้ชักอาวุธปืนออกมายิงผู้ตาย ผู้ตายวิ่งลงมาล้มลงนอนตายอยู่ชั้นล่างหลังจากนั้นจำเลยที่ 5 และที่ 6 ได้พากันกลับบ้าน วันรุ่งขึ้น เวลาประมาณ 17 นาฬิกา จำเลยที่ 5 และที่ 6 จึงถูกเจ้าพนักงาน ตำรวจจับกุม ตามรายงานการชันสูตรพลิกศพผู้ตายซึ่งจำเลยที่ 5 แกล้งยอมรับว่า คดีนี้ได้มีการจัดทำ รายงานการชันสูตรพลิกศพไว้ตามเอกสารดังกล่าวจริง ปรากฏว่าแพทย์ผู้ทำการชันสูตรพลิกศพผู้ตาย ระบุถึงเหตุและพฤติการณ์ที่ทำให้ผู้ตายถึงแก่ความตายว่า ถูกอาวุธปืนยิงและถูกของมีคมแทงโดยผู้ตาย มีบาดแผลฉีกขาดขอบเรียบ 6 แผล คือ ที่ใบหน้าหูซ้าย ใบหน้าหูขวา โหนกแก้มซ้าย หน้าผากเหนือคิ้วขวา และบริเวณกลางหลัง 2 แผล ห่างกัน 7 เซนติเมตร มีบาดแผลกลมคล้ายรอยกระสุนปืนบริเวณหัวไหล่ซ้าย มีหัวกระสุนปืนฝังอยู่ บาดแผลคล้ายรอยกระสุนปืน 2 แผล บริเวณต้นแขนขวาด้านหน้าและด้านหลัง ทะลุถึงกัน บาดแผลคล้ายรอยกระสุนปืน 2 แผล บริเวณสะโพกขวาด้านหน้าและด้านข้างทะลุถึงกัน จากบาดแผลดังกล่าวเชื่อได้ว่าผู้ตายถูกยิงด้วยอาวุธปืน มีกระสุนปืนเข้า 3 นัด ถูกแทงด้วยมีดหลายครั้ง จนผู้ตายถึงแก่ความตาย ที่จำเลยที่ 5 ต่อสู้ว่าขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 5 เข้าแย่งมีดกับผู้ตายจนมีดหัก คมมีด บาดมือจำเลยที่ 5 จำเลยที่ 5 ได้วิ่งหนีลงจากบ้านมาได้ประมาณ 10 เมตร หลังจากนั้นจำเลยที่ 6 ได้ ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจนถึงแก่ความตายโดยไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 5 ใช้มีดแทงผู้ตายแต่ประการใดนั้น เห็นว่า นับแต่เวลาที่จำเลยที่ 5 เข้าแย่งมีดจากผู้ตายจนกระทั่งผู้ตายถูกจำเลยที่ 6 ใช้อาวุธปืนยิงถึงแก่ ความตายไม่ปรากฏว่ามีผู้อื่นเข้าทำร้ายผู้ตายอีก บาดแผลของผู้ตายที่เกิดจากการถูกแทงด้วยของมีคม จึงต้องเกิดจากการกระทำของจำเลยที่ 5 ซึ่งสอดคล้องกับคำให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 5 และที่ 6 ตามบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาที่ระบุว่าจำเลยที่ 5 เป็นคนใช้อาวุธมีดแทงผู้ตายก่อนที่ จำเลยที่ 6 จะใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจนถึงแก่ความตายหลังจากนั้นจำเลยที่ 5 และที่ 6 จึงได้รับพากันหลบหนี ไปด้วยกันโดยใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะ ทำให้เชื่อได้ว่าเหตุการณ์เป็นไปตามคำให้การของจำเลยที่ 5 และที่ 6 ในชั้นสอบสวน ซึ่งให้การหลังเกิดเหตุเพียง 2 วัน ยิ่งกว่าจะเป็นไปตามคำเบิกความในชั้น พิจารณาซึ่งเบิกความหลังเกิดเหตุนานถึง 3 ปี การที่จำเลยที่ 5 และที่ 6 ร่วมกันใช้อาวุธมีดแทงผู้ตาย และใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจนถึงแก่ความตายแล้วรีบพากันหลบหนีไปด้วยกันแสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยที่ 5 และที่ 6 มีเจตนาร่วมกันฆ่าผู้ตาย จำเลยที่ 5 จึงเป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ 6 กระทำความผิดดังกล่าว ข้อต่อสู้และพยานหลักฐานของจำเลยที่ 5 ไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานโจทก์ได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลย ที่ 5 ร่วมกับจำเลยที่ 6 ฆ่าผู้ตายจริง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษายกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 5 ในความผิด ฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ข้อต่อไปว่า การกระทำของจำเลยที่ 5 และที่ 6 เป็นการฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ว่า ร่วมกันฆ่าจำเลยที่ 5 และที่ 6 ให้ฆ่าผู้ตาย ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 โจทก์มีได้อุทธรณ์คดีสำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ถึงที่สุดแล้ว ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ว่าจ้างให้จำเลยที่ 5 และที่ 6 ไปฆ่าผู้ตาย โจทก์คงมีเพียงบันทึกคำให้การในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 5 และที่ 6 ที่ให้การรับสารภาพว่า จำเลยที่ 5 และที่ 6 รับจ้างจากจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ให้ไปฆ่าผู้ตาย ซึ่งเป็นพยานบอกเล่ามีน้ำหนักรับฟังน้อย และโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานอื่นรับฟังประกอบบันทึกคำให้การดังกล่าว กรณีจึงไม่อาจรับฟังได้ว่าจำเลยที่ 5 และที่ 6 ได้รับจ้างจากผู้อื่นให้ไปฆ่าผู้ตาย และพยานหลักฐานโจทก์เท่าที่นำสืบมาไม่มีน้ำหนักมั่นคงพอที่จะรับฟังได้ว่าจำเลยที่ 5 และที่ 6 เตรียมวางแผนฆ่าผู้ตายไว้ล่วงหน้า อันจะเป็นการกระทำความผิดโดยไตร่ตรองไว้ก่อน การกระทำของจำเลยที่ 5 และที่ 6 จึงเป็นเพียงความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้ตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบมาตรา 83 เท่านั้น ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ข้อสุดท้ายว่า จำเลยที่ 5 ร่วมกับจำเลยที่ 6 กระทำความผิดฐานมีอาวุธปืนหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของโจทก์ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 5 รู้มาก่อนว่าจำเลยที่ 6 พกอาวุธปืนติดตัวมาด้วยและจะใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย จำเลยที่ 6 ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า จำเลยที่ 5 เพียงแต่ร่วมฆ่าผู้ตายโดยใช้อาวุธมีดแทงผู้ตายอันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในฉับพลันนั่นเอง ส่วนการที่จำเลยที่ 5 และที่ 6 หลบหนีไปด้วยกัน ก็ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยที่ 5 มีส่วนร่วมกับการมีและพาอาวุธปืนของจำเลยที่ 6 ด้วย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษายกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 5 ในความผิดฐานร่วมกันมีอาวุธปืนและฐานร่วมกันพาอาวุธปืนด้วยนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น”

พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 5 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบมาตรา 83 จำคุก 15 ปี คำให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนและทางนำสืบของจำเลยที่ 5 เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกจำเลยที่ 5 มีกำหนด 10 ปี นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ศาลฎีกาที่ 5729/2556

ป.อ. มาตรา 59 เจตนา

มาตรา 291 ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

ศาลฎีกาที่ 5729/2556 ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติในชั้นนี้ โดยคู่ความไม่ได้แย้งคัดค้านว่า นางสาวเครือวัลย์ ผู้ตาย เป็นภริยาของนายเงิน เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2552 เวลาประมาณ 16 นาฬิกา ผู้ตายไปร่วมวงดื่มสุราที่บ้านนายบุญสม มีผู้ร่วมดื่มสุรา คือ จำเลยทั้งสอง นางออน ภริยาของนายบุญสม ซึ่งเป็นมารดาของจำเลยที่ 1 ที่เกิดจากสามีเก่า นายดวงจันทร์และนางเหรียญ โดยนายบุญสมมาร่วมดื่มภายหลังจากกลับจากเลิกงานเพียง 2 แก้ว จนกระทั่งเวลาประมาณ 18 นาฬิกา ก็เลิกดื่มแยกย้ายกันไป จำเลยที่ 1 และผู้ตายพากันไปดื่มสุราที่บ้าน นายสิงห์คำ มีนายดวงจันทร์ นายดวงจันทร์ นางสาวทิพวัลย์ และนางสองคำศรี พี่สาวของจำเลยที่ 2 ร่วมดื่มในวงสุราจนถึงเวลาประมาณ 20.30 นาฬิกา จึงเลิกดื่ม นายสิงห์คำบอกจำเลยที่ 1 ให้ไปส่งผู้ตาย แล้วจำเลยที่ 1 และผู้ตายออกจากบ้านไปด้วยกัน คิ่นั้นผู้ตายไม่ได้กลับบ้าน รุ่งขึ้นนายเงินตามหาไม่พบและเข้าใจว่าผู้ตายไปหา มารดา วันที่ 5 ตุลาคม 2552 เวลาประมาณ 13 นาฬิกา มีผู้พบศพผู้ตายในอ่างเก็บน้ำภายในรีสอร์ท เชียงใหม่ไฮแลนด์ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 1 กิโลเมตร พันตำรวจโทพงษ์ศักดิ์ พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ รับแจ้งเหตุแล้วได้แจ้งนายแพทย์อนุพงษ์ ไปร่วมชันสูตรพลิกศพ นายแพทย์อนุพงษ์ เห็นสภาพศพแล้วเชื่อว่าผู้ตายถูกทำร้ายร่างกายก่อนตาย ได้ทำรายงานไว้ตามรายงานชันสูตรพลิกศพ พันตำรวจโทพงษ์ศักดิ์ส่งศพผู้ตายไปที่แผนกนิติเวช โรงพยาบาล มหาราชนครเชียงใหม่เพื่อตรวจพิสูจน์หาร่องรอยและสาเหตุการตาย นายแพทย์จาตุรงค์ได้ทำการตรวจ พิสูจน์และลงความเห็นเห็นว่าผู้ตายถูกทำร้ายศีรษะด้านขวามือรอยขีด คอด้านขวามือรอยขีดของกล้ามเนื้อ หน้าอกมีรอยขีด กระดูกซี่โครงขวาหักตั้งแต่ซี่ที่ 3 ถึงซี่ที่ 7 กระดูกซี่โครงซ้ายหักตั้งแต่ซี่ที่ 6 ถึงซี่ที่ 9 ตับมีรอยฉีกขาด พบโลหิตตกในช่องท้องประมาณ 1,300 มิลลิเมตร สันนิษฐานว่าโลหิตออกเพราะตับ อักเสบ และตรวจพบสิ่งแปลกปลอมในถุงลมปอด เชื่อว่าผู้ตายสำลักน้ำ แสดงว่าขณะจมน้ำยังมีชีวิตและ สำลักเอาสิ่งแปลกปลอมเข้าไปในปอด รอยฟกช้ำตามร่างกายเกิดจากการถูกกระแทกด้วยของแข็งมีคม ซี่โครงหักเนื่องจากถูกกระแทกด้วยของแข็งอย่างรุนแรง รอยฟกช้ำที่คอคือเป็นรอยจุดเป็นจ้ำสันนิษฐานว่า เกิดจากการกดด้วยนิ้วมือ ตับฉีกขาดจากการถูกกระแทกอย่างรุนแรงที่บริเวณหน้าท้อง ไม่พบเชื้ออสุจิ ในช่องคลอดและไม่พบรอยฉีกขาดใหม่ของช่องคลอด ตายเนื่องจากการจมน้ำ วันที่ 6 ตุลาคม 2552 ดาบตำรวจเหรียญทองติดตามตัวจำเลยที่ 1 มาสอบถาม จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพว่าร่วมกับจำเลยที่ 2 กระทำความผิด พันตำรวจโทพงษ์ศักดิ์ได้ขอศาลชั้นต้นให้ออกหมายจับจำเลยทั้งสองและติดตามจับ จำเลยที่ 2 ได้ในคิ่นั้น ชั้นจับกุมจำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ แต่ชั้นสอบสวนจำเลยที่ 1 กลับให้การรับ

สารภาพว่าร่วมกระทำกับจำเลยที่ 2 โดยจำเลยที่ 2 เป็นผู้ทำร้ายและกระทำชำเรา ส่วนจำเลยที่ 1 ช่วยจับขาแต่ไม่ได้กระทำชำเรา ส่วนจำเลยที่ 2 คงให้การปฏิเสธเช่นเดิม คดีสำหรับจำเลยที่ 2 ยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ให้ยกฟ้อง คดีสำหรับจำเลยที่ 1 ฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเรายุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ให้ลงโทษจำคุก 4 ปี

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า จำเลยที่ 1 เจตนาฆ่านางสาวเครือวัลย์ ผู้ตาย ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสอง บัญญัติว่า “การกระทำโดยเจตนา ได้แก่การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น” วรรคสาม บัญญัติว่า “ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นมีได้” ดังนั้น การที่จะถือว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาฆ่าได้นั้น จำเลยที่ 1 ต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 คือ (1) ผู้ใด (2) ฆ่า และ (3) ผู้อื่น กล่าวคือ จำเลยที่ 1 ต้องรู้ข้อเท็จจริงที่ว่า การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นการ “ฆ่า” และรู้ด้วยว่าวัตถุแห่งการกระทำเป็น “ผู้อื่น” (หมายความว่าผู้อื่นนั้นยังมีชีวิตอยู่) หากจำเลยที่ 1 เข้าใจว่าผู้ตายถึงแก่ความตาย (เป็นศพ) แล้วก็มิถือว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาฆ่าผู้อื่น คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่าโจทก์ไม่มีประจักษ์พยานรู้เห็นขณะเกิดเหตุ แต่ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติว่าจำเลยที่ 1 พยายามข่มขืนกระทำชำเราผู้ตายโดยใช้กำลังประทุษร้ายผู้ตายจนหมดสติแล้วนำไปทิ้งที่อ่างเก็บน้ำ โดยเข้าใจว่าผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว ซึ่งโจทก์ก็ฎีกายอมรับว่าขณะที่จำเลยที่ 1 นำผู้ตายไปทิ้งที่อ่างเก็บน้ำนั้นจำเลยที่ 1 สำคัญผิดว่าผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว ดังนั้นการกระทำของจำเลยที่ 1 จึงถือว่ามีเจตนาฆ่าผู้ตายหาได้ไม่เพราะจำเลยที่ 1 มิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดอันจะถือว่าจำเลยที่ 1 ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลไม่ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา 59 วรรคสาม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาว่า จำเลยที่ 1 ไม่มีเจตนาฆ่าผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 แต่กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายจากการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ทำให้การพิจารณาคดีมีความน่าเชื่อถือและมีความยุติธรรม ทั้งแก่ผู้เสียหายและจำเลย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวดวงฤทัย อุตคุต
ที่อยู่ หมู่บ้านคันทรี่โฮม เลคแอนด์ปาร์ค ศรีราชา เลขที่ 189/226 หมู่ 1
ต.หนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20230

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2555

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พ.ศ. 2559

ศึกษาระดับปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์
สาขานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

